Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1990 йил 23 февраль
ЖУМА
№ 45 (4.839).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин.

МАМЛАКАТ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Мамлакат ва халқнинг бундан буёнги турмушини кўп жиҳатдан ҳал қилиб берадиган мамлакатимиз тарихидаги қийин пайтда КПСС Марказий Комитети сизларга мурожаат қилади.

Қайта қуриш туфайли жамиятимиз ўнлаб йиллар давомида биринчи марта сиёсат ва иқтисодиётда, ижтимоий ва маънавий турмушда туб ислоҳот ўтказиш йўлига, маънавий покланиш йўлига ўтиш имкониятига эга бўлди.

Демократик жараёнлар оғишмай олға томон ҳаракат қилмоқда. Одамларда ижтимоий фаоллик, чуқур ижобий ўзгаришларга ташналик уйғонди.

Мамлакатда авж олиб кетган мунозара давомида жамиямиз биносини бутунлай янгилаш тўғрисида, кундалик ташвишлар ва эҳтиёжларни ҳал қилиш ҳақида принципиал гап бормоқда. Ҳозирги турмушимизда кўп нарсалар бизни қаноатлантирмайди, ташвиш туғдиради. Меҳнаткашлар эгасизлик ва уқувсизлик, масъулиятсизлик ва суиистеъмол фактларига дуч келаётганларида уларнинг ғазабланаётганликлари яхши тушунарлидир. Совет кишилари кескин миллатлараро можаролар, экстремизм, социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни қўпол бузиш ҳолларидан ачинмоқдалар ва ташвишланмоқдалар.

Фақат бутун халқнинг куч-қудрати, пайсалга солмай қатъий куч-ғайрат сарфлашгина мамлакатни ҳозирги мураккаб ҳолатдан олиб чиқа олиши бизга мутлақо равшан. Аҳиллик ва ҳаракат бирлиги, қайта қуришни ҳимоя қилишга, социалистик янгиланиш йўлидан ишонч билан олға ҳаракат қилишга аҳду паймон биз учун ҳозир ҳар қачонгидан ҳам зарур.

Биз жамиятимизда қайта қуриш шиорларини такрорлаб, аслида қайта қуришга ҳужум қилаётган, ўз ғаразли манфаатларини, шуҳратпарастлик мақсадларини кўзлаётган, «қанчалик ёмон бўлса шунча яхшироқ» принципи асосида ҳаракат қилиб, халқни граждан мухолифлиги томон бошлаётган кишиларнинг ҳаддидан ошиб кетишига ва устун келишларига йўл қўя олмаймиз.

Бундай кишилар ҳамма нарсадан фойдаланмоқдалар: мавжуд қийинчиликлар ва нуқсонлардан ўз ғаразли мақсадлари йўлида фойдаланмоқдалар, одамларни зўравонликка, иқтисодий масъулиятсизликка ва гражданлик қонун-қоидаларига бўйсунмасликка, давлат ва жамоат муассасаларига тазйиқ ўтказишга ундамоқдалар. Қабиҳ эҳтирослар ва ҳис-туйғуларни авж олдириш, партия, совет, хўжалик ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига, армиямизга туҳмат ва бўҳтон қилиш — ҳаммаси шармандаларча ишга солинмоқда.

Мамлакатда айни ана шундай экстремист кучларнинг таъсири билан кўпгина намойишлар бўлиб ўтди, бу намойишлар янгиланиш шиорлари билан бошланиб, Советларга қарши даъватлар ва тартибсизликлар, безорилик хуружлари ва ур-йиқитлар билан, одамлар бошига алам ва қайғу солиш билан тугади.

Биз ҳар қандай сафсатабозлар ва сиёсатбозларнинг демократияга қарши, қонунга қарши ҳаракатларига, уларнинг миллий нифоқ солишларига, қўпол тазйиқ ўтказиш ва қўрқитиш усулларига, партия ва совет идоралари ва уларнинг ходимларини тушкунликка солишга уринишларига, жамиятда душманлик ва шафқатсизлик, ташвиш ва ишончсизликни авж олдиришларига тоқат қила олмаймиз ва тоқат қилмаслигимиз керак.

Булар йўл қўйиб бўлмайдиган ва тоқат қилиб бўлмайдиган хатти-ҳаракатлардир. Бундай хатти-ҳаракатлар қатъиян қораланиши керак.

СССР Олий Совети 20 февраль куни қабул қилган баёнотида бузғунчи кучларни жамиятимиз кемасини чайқатишга уринмаслик ҳақида огоҳлантирди, ҳукумат, жойлардаги совет идоралари зиммасига ҳар қандай митинг фақат ҳокимиятнинг рухсати билан ўтишини, совет қонунларига қатъиян ва оғишмай риоя қилинишини қаттиқ назорат қилишни таъминлаш вазифасини юклади.

КПСС Марказий Комитети Олий Советнинг сиёсий баёнотини қўллаб-қувватлаб, барча партия ташкилотларини, мамлакатнинг барча меҳнаткашларини қайта қуришни ҳимоя қилишга, олий ҳокимият органи талабларини амалда рўёбга чиқаришга чақиради.

КПСС Марказий Комитети коммунистлар ва партиясизларни, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларни, касаба союзлари ва комсомолни, эркаклар ва аёлларни, ёшлар ва ветеранларни ҳамма жойда қонунни, демократия принципларини асраб бошбошдоқликка бошлаётган, можаролар, нифоқ ва душманлик келтириб чиқараётган, жамиятда беқарорликни вужудга келтираётган кишиларга зарба беришга чақиради. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ҳуқуқ-тартиботга риоя этилишини қаттиқ кузатиб боришлари, Конституцияга зид ҳар қандай ҳаракатларга қатъиян чек қўйишлари, одамларни ҳимоя қилишлари керак.

Меҳнат аҳлининг сўзи пировардида ҳал қилувчи сўздир. Марказий Комитет меҳнаткашлар ўзларининг уюшқоқлиги, интизоми ва масъулияти билан, қайта қуришга халақит бераётганларга, қайта қуришнинг бунёдкорлик маромини бузаётганларга қарши курашдаги қатъияти билан мамлакатимизда партиямиз ташаббуси билан бошланган ўзгартишлар муваффақиятини таъминлайди, деб ишонч билдиради.

Мамлакатни ҳозирги мураккаб вазиятдан олиб чиқиш, уни иқтисодий ўсиш, ижтимоий жиҳатдан соғломлик, муносиб турмуш йўлига фақат масъулият ва соғлом фикр, қонунийлик, интизом ва демократия, ҳалол меҳнат билангина буриб юбориш мумкин.

КПСС Марказий Комитети социалистик Ватан йўлида, мамлакатдаги барча халқларнинг, бутун жамиятнинг фаровонлиги, ҳар бир хонадон, ҳар бир оилада бахт-саодат бўлиши учун демократик асосда бирлашишга даъват этади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ «Правда» газетаси мухбири саволларига жавоблари

Савол. Газетхонлардан Германияни бирлаштириш тўғрисидаги масала хусусида тушунтириб беришни сўраган мактублар редакцияга ҳамон келиб турибди. Маълумки, Ғарбда ҳам бу хусусда, жумладан, Сизнинг канцлер Г. Коль билан учрашувингиз якунларига доир кўпгина турли-туман фикрлар билдирилмоқда. Сиз шу муносабат билан нималар дея оласиз?

Жавоб. Масала ҳақиқатан ҳам ғоят муҳим бўлиб, ҳозирги халқаро сиёсатдаги энг асосий масалалардан биридир. Мен бу борада икки жиҳатни ажратиб кўрсатган бўлур эдим.

Биринчиси — бу немисларнинг бирлашишга бўлган ҳуқуқи. Биз бу ҳуқуқни ҳеч қачон инкор этмаганмиз. Шунинг учун ҳатто халқимизга мисли кўрилмаган ғам-андуҳ келтирган, унинг айбдорларига нисбатан табиий қаҳр-ғазаб уйғотган ва ғалабадан қонуний фахрланишимизга сабаб бўлган урушдан кейинроқ Совет Иттифоқи Германиянинг бўлиб юборилишига қарши чиққан эди. Германияни бўлиб юбориш ғояси биздан чиқмаган ва кейинчалик «совуқ уруш» шароитида воқеалар қай тариқа ривожланганлиги учун биз жавобгар эмасмиз.

Бунга қўшимча қилиб яна шуни айтишим мумкин: Совет ҳукумати ГДР билан биргаликда ҳатто иккита герман давлати пайдо бўлганидан кейин ҳам Германия бирлиги принципини қаттиқ туриб ҳимоя қилишни давом эттирди. 1950 йилда СССР ГДРнинг умумий герман давлатини тиклаш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлади. 1952 йилнинг 10 мартида Совет ҳукумати Германияни ягона демократик ва бетараф давлатга бирлаштириш режасини ўртага қўйди. Ғарб бу таклифни ҳам рад этди. 1954 йилда ташқи ишлар министрларининг Берлинда бўлиб ўтган кенгашида биз яна қуролсизлантирилган ягона Германияни барпо этишни таклиф қилдик. Яна рад жавоби олдик. Орадан бир йил ўтгач, 1955 йилнинг 15 январида Совет ҳукумати эркин сайловда сайланадиган ҳукуматга эга бўладиган ва у билан тинчлик шартномаси тузиш мумкин бўлган ягона Германияни барпо этиш тўғрисидаги таклифни ўртага қўйди. Бу таклиф ҳам жавобсиз қолди. 1957—1958 йилларда Германия конфедерациясини тузиш тўғрисида ГДР ўртага қўйган ва биз фаол қўллаб-қувватлаган таклиф ҳатто кўриб чиқилмади. Шундан кейинги 1959 йилда тўрт буюк давлат ташқи ишлар министрларининг кенгашида Совет Иттифоқи ҳарбий-сиёсий гуруҳларга кирмайдиган, аммо муайян ҳарбий потенциалга эга бўладиган ягона бирлашган Германия билан тинчлик шартномаси тузиш тўғрисидаги янги таклифни ўртага қўйди. Яна натижа бўлмади.

СССР Москва шартномаси тузилган чоғда ҳам келгусида Германиянинг бўлиниши бартараф этилишини истисно қилмади. Ҳукуматимиз «Германия бирлиги тўғрисидаги мактублар»ни қабул қилганлиги бунинг далилидир. Мана шу мактублардан кейин Брандт ва Шеель ушбу шартномани имзолаган эдилар.

Фактлар ана шундай.

Кўриб турибсизки, бу масала биз учун янги эмас. Биз тарих тақозоси билан икки герман давлати пайдо бўлганлигига асосландик. Мен бу ҳақда бир неча бор ошкора ҳам, немис сиёсий арбоблари билан мулоқотларда ҳам гапиришимга тўғри келган ва пировардида немис миллати мавжудлигининг давлат шакли қандай бўлиши кераклигини тарих кўрсатади. Мана тарих кутилмаганда бу масалани тез ўртага қўйди. Бундай шароитда биз немисларни бирлаштириш қайси муддатда ва қандай шаклда бўлишини уларнинг ўзлари белгилашлари зарурлигини яна бир бор тасдиқладик. Х. Модров билан бўлиб ўтган суҳбатларда ана шу ҳақда гап борди. Аммо бу муаммонинг бир томони, холос ва суҳбатларда фақат шу тўғридагина гаплашиб олингани йўқ.

Савол. Сиз нимани назарда тутяпсиз?

Жавоб. Энг аввало Германияни бирлаштириш фақат немисларгагина тааллуқли эмас. Уларнинг мана шу миллий ҳуқуқини қанчалик ҳурмат қилмайлик, вазият шундайки, немислар ўзаро келишиб, сўнгра бошқаларга улар қабул қилиб бўлган қарорларни маъқуллашнигина таклиф этишларини тасаввур қилиб бўлмайди. Шундай муҳим жиҳатлар борки, халқаро ҳамжамият улар ҳақида билишга ҳақлидир ва уларда икки хил фикрга ўрин бўлмаслиги зарур.

Сўнгра ГФР билан ГДРни яқинлаштириш жараёнининг ўзи ҳам, ягона Германия ҳам қўшни мамлакатларнинг миллий манфаатларига ва умуман ҳеч кимга хавф-хатар ҳам, зарар ҳам етказмаслиги зарур. Бошқа давлатларнинг чегараларига ҳар қандай ҳамла ҳам истисно этилади, албатта.

Иккинчи жаҳон уруши натижасида таркиб топган чегараларнинг бузилмаслигидан ташқари, бу энг муҳимидир, урушнинг бошқа оқибатлари ҳам бор. Тўрт буюк давлатнинг масъулиятини ҳеч ким бекор қилмаган. Бу масъулиятни уларнинг ўзларигина ўзларидан соқит қилишлари мумкин. Германия билан тинчлик шартномаси ҳали тузилмаган. Ана шундай шартномагина халқаро ҳуқуқ тартибида Германиянинг Европа структурасидаги мақомини узил-кесил белгилаб бериши мумкин.

Узоқ вақт давомида қандай бўлмасин, хавфсизлик икки ҳарбий-сиёсий иттифоқ — Варшава шартномаси ташкилоти билан НАТО мавжудлиги туфайли сақлаб турилди. Европада хавфсизликнинг принципиал янги системасини шакллантириш учун эндигина замин яратилмоқда. Шунинг учун ҳам ана шу иттифоқларнинг роли сақланиб қолмоқда. Ҳолбуки, қуролли мухолифлик даражаси пасайиб, хавфсизликнинг ҳарбий жиҳати сусайтирилиб, иттифоқлар фаолиятининг сиёсий жиҳатлари кучайтирилиб борган сайин уларнинг роли анча янгиланмоқда. Демак, Германияни қайта бирлаштириш ана шу ҳолатларга, айнан ана шу икки халқаро ташкилотнинг ҳарбий-стратегик мувозанати бузилишига йўл қўймасликка асосланиши даркор. Бу борада ҳамма нарса равшан бўлиши зарур.

Ва, ниҳоят, сўнгги жиҳат. Юқорида айтиб ўтилган фикрлардан шундай хулосага келиш мумкинки, Германияни бирлаштириш жараёни Умумевропа жараёни билан, унинг асосий йўли — Европа хавфсизлигининг блоклар ўрнини эгаллайдиган принципиал жиҳатдан янги структурасини шакллантириш билан узвий боғланган ва бу жараён билан баб-баравар амалга оширилиши лозим.

Савол. Маълумки, Оттавада ташқи ишлар министрлари Германия масаласини СССР, АҚШ, Буюк Британия, Франция, ГФР ва ГДР иштирокида муҳокама қилиш воситаси тўғрисида келишиб олдилар. Ана шу воситанинг ролини қандай тушуниш мумкинлигини изоҳлаб берсангиз.

Жавоб. Ҳақиқатан ҳам Германия масаласини юқорида тилга олинган олти давлат ўртасида муҳокама қилишнинг муайян шакли тўғрисида гап бормоқда. Зотан, бундай муҳокама воситаси тўғрисидаги ғоя Москвада ҳамда Ғарб пойтахтларида бир вақтнинг ўзида ва бир-бирига боғлиқ бўлмаган ҳолда юзага келди. Биз Х. Модров билан бу ҳақда гаплашиб олдик. Ҳар хил «устун жиҳатлар»га таяниш ўринли бўлмаса керак.

Унинг ҳуқуқий негизи уруш якунлари билан, Германиянинг жаҳонда келгусидаги ўрни учун тўрт буюк давлатнинг масъулияти билан боғлиқдир. Шу билан бирга мазкур ғоя ўша пайтдан бери Европада ва жаҳонда, иккала герман давлатида рўй берган жуда катта ўзгаришларни ҳам ҳисобга олади, шунинг учун уларни шартли равишда «2 плюс 4» деб аталган ана шу восита формуласига киритади.

Вазифа Германияни қайта бирлаштиришнинг барча ташқи жиҳатларини ҳар томонлама ва босқичма-босқич муҳокама қилишдан, масалани Умумевропа жараёнига киритишга ва келгусида Германия билан тузиладиган тинчлик шартномаси негизларини кўриб чиқишга тайёрлашдан иборат. Айни пайтда бундай маслаҳатлашувларнинг самарали ва нуфузли бўлиши барча қатнашчилар ўртасидаги ишонч ва ошкоралик даражасига боғлиқ бўлади. Ўз-ўзидан равшанки, суверен давлатлар ҳар қандай мулоқотларни, жумладан Германия масаласи хусусидаги мулоқотларни икки томонлама асосда ва бошқа ҳар қандай асосда амалга оширишлари мумкин. Аммо биз уч ёки тўрт давлат дастлаб ўзаро келишиб олиб, сўнгра бошқа қатнашчиларга олдиндан келишиб олинган нуқтаи назарни тиқиштирадиган бундай ёндашувни истисно этамиз. Бу мақбул эмас.

Савол. Бундай тартибда урушда қатнашган бошқа мамлакатларга нисбатан камситиш жиҳати йўқми?

Жавоб. Ўринли савол. Айни шунинг учун ҳам биз тўрт буюк давлатнинг тарихан боғлиқ бўлган ҳуқуқларини камайтирмай, «2 плюс 4» воситасини Умумевропа жараёни билан боғлаяпмиз. Айни пайтда мазкур формулада қайд этилган бошқа мамлакатларнинг алоҳида манфаатини, демак, уларнинг ўз миллий манфаатларини ҳимоя қилиш қонуний ҳуқуқини назарда тутаяпмиз. Мен энг аввало Польшани — унинг урушдан кейинги чегаралари бузилмаслигини, бу чегаралар бошқа давлатларнинг чегаралари сингари гарантияланган бўлишини назарда тутаяпман. Халқаро ҳуқуқий ҳужжатгина шундай гарантия бўлиши мумкин.

Савол. Европа марказида ягона герман давлати юзага келиши истиқболлари хусусида совет кишилари, шунингдек Европадаги бошқа халқлар муайян даражада хавотирланаётганини сиз қандай баҳолайсиз?

Жавоб. Немис халқи Гитлер ҳукмронлиги ва иккинчи жаҳон уруши тажрибасидан сабоқ чиқариб олганлигини рад этиб бўлмаса-да, ҳам тарихан, ҳам психологик жиҳатдан бундай хавотирлик тушунарлидир. Ҳар иккала герман давлатида Германиянинг жаҳондаги ролига, айтайлик, сўнгги юз йилдан ортиқ вақт мобайнида ва айниқса, нацизм давридагидан бошқача қарайдиган янги авлодлар вояга етди. ГФР ва ГДР жамоатчилигигина эмас, шу билан бирга расмий, давлат даражасида неча бор бутун дунё олдида немислар диёридан ҳеч қачон уруш чиқмаслиги керак, деб айтилганлиги ҳам муҳимдир, албатта. Г. Коль эса мен билан суҳбатда бу формуланинг немислар диёридан фақат тинчлик чиқиши зарур, деган янада масъулиятли талқинини баён этди.

Бу борадаги фикрлар ана шундай. Бироқ ўтмишда Германияда вужудга келган салбий потенциални назар-писанд қилмасликка ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Бунинг устига уруш тўғрисидаги, унинг даҳшатлари ва етказган маҳрумликлари тўғрисидаги халқ хотирасини ҳисобга олмай бўлмайди. Шунинг учун немислар бирлашиш тўғрисидаги масалани ҳал этар эканлар, ўз масъулиятини ва бошқа халқларнинг манфаатларинигина эмас, айни пайтда туйғуларини ҳам ҳурмат қилишлари зарурлигини ёдда тутишлари ғоят муҳимдир.

Бу айниқса бизнинг мамлакатимизга, совет халқига тааллуқлидир. Совет халқи немисларнинг бирлашишидан мамлакатимиз маънавий жиҳатдан ҳам, сиёсий жиҳатдан ҳам, иқтисодий жиҳатдан ҳам зарар кўрмаслиги учун ва, ниҳоят, бизларнинг ёнма-ён яшашимизни тақозо этган, халқларимиз ўртасида ўзаро алоқа ва чуқур манфаатдорлик ришталарини боғлаган, баъзан фожиали тўқнашувларда тақдиримизни бирлаштирган ва янги давр шароитида бизларнинг бир-биримизга ишонишимизга ва самарали ҳамкорлик қилишимизга имкон берадиган тарихнинг эзгу «нияти» рўёбга чиқарилишига умид боғлаш ва шундай имконият учун курашишдек дахлсиз ҳуқуққа эгадир.

Савол. СССР ва АҚШнинг Марказий Европадаги қўшинлар сонини 195 минг киши даражасигача қисқартириш тўғрисида яқинда Оттавада эришилган аҳдлашувни қандай баҳолаш мумкин?

Жавоб. Бу аҳдлашувни муҳим ва ижобий, деб ҳисоблайман. АҚШ Президенти Жорж Буш ташаббус кўрсатди. Аммо бу ташаббуснинг ўзи халқаро вазият соғломлашаётган ва Мальтадаги учрашув натижасида янги кучли омил бахш этилган Совет—Америка муносабатлари яхшиланаётган вазият туфайли юзага келди. Ж. Бушнинг таклифи Европада қуролли кучлар ва оддий қуролларни қисқартириш тўғрисидаги Вена музокаралари руҳига мос келади. Шунинг учун биз бу таклифни пухта таҳлил этиб, ижобий жавоб қайтардик ва ҳатто янада туб вариантни: 195 минг кишини Марказий Европа учун эмас, балки СССР чегарасидан ташқаридаги бутун Европа учун таклиф этдик. Аммо Президент таклиф этган вариант ҳам мақбул эканлигини шу заҳотиёқ айтдик.

1995—1996 йилларга бориб, барча қўшинларни ўз миллий чегараларига қайтариш, 2000 йилга бориб эса барча чет эл ҳарбий базаларини тугатиш тўғрисидаги программавий таклифларимиз маълум. Венгрия ва Чехословакиядан қўшинларимизни олиб чиқиб кетиш тўғрисида ҳозирдаёқ ана шу мамлакатларнинг ҳукуматлари билан музокаралар олиб борилмоқда.

Хуллас, АҚШ ва СССРнинг Марказий Европадаги ҳарбий иштирокини қисқартириш тўғрисидаги аҳдлашув халқаро тараққиётнинг асосий йўналишига тўла-тўкис мос келади, тинчлик ишига хизмат қилади.

Савол. Аҳдлашувни рўёбга чиқариш учун Совет Иттифоқи Қўшма Штатларга қараганда кўпроқ қўшинини қисқартиришига тўғри келади. Бунинг устига АҚШ Европанинг марказий қисмидан ташқарида яна 30 мингга яқин кишини қолдиради. Бу кучлар мувозанатига, хавфсизлигимизга таъсир қилмайдими?

Жавоб. Мен қисқа қилиб, йўқ, деб жавоб қайтаришим мумкин эди. Бироқ савол, эҳтимол, бирмунча кенг жавоб қайтаришни тақозо этар.

Биз ҳозир ҳам ҳарбий имкониятлар нисбатини ҳисоблаб чиқаяпмиз, албатта. Лекин ҳарбий кучни ошириш йўли билан устун даражада хавфсизликни таъминлаш тўғрисидаги анъанавий тасаввурлар эскирди. Давлатлараро мулоқотнинг янгича тусда эканлиги, музокара жараёнининг барқарорлиги сиёсий омилларни бу соҳада ҳам янада салмоқли қилди. Реал ҳарбий хавф анча пасайганлиги, халқаро хавфсизликнинг принципиал жиҳатдан янги системаси таркиб топиш жараёни бораётганлиги сингари қудратли кучлар жаҳон ва Европа сиёсатига кириб келди.

Совет—Америка аҳдлашуви Венада битим ишлаб чиқилишини анча енгиллаштиради. Мазкур битимни шу йилнинг охирида Умумевропа учрашувида имзолаш мумкин бўлур эди, деб ҳисоблайман.

Ишнинг бутунлай ҳарбий жиҳатига келганда, биз буни пухта таҳлил этдик, бугунги кунда вужудга келаётган ҳарбий-сиёсий вазиятни ҳисобга олиб, мамлакатимиздан ташқаридаги қуролли кучларни қисқартириш мудофаа қобилиятимизни сусайтирмайди. Мудофаа қобилиятимиз зарур даражада сақланади.

СССР Олий Советининг учинчи сессиясида

МУРОЖААТНОМА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

20 февраль куни СССР Олий Советининг учинчи сессиясида СССР ва иттифоқдош республикаларнинг Ер тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасининг жума куни бошланган иккинчи муҳокамаси якунланди.

Депутатлар кўпчилик овоз билан иккинчи марта муҳокама қилиниб, кўриб чиқилган лойиҳани маъқулладилар. Қишлоқ Аграр масалалар ва озиқ-овқат комитетига ҳамда Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетига бошқа барча комитетлар ҳамда палаталарнинг доимий комиссиялари вакиллари иштирокида СССР халқ депутатлари айтган фикр-мулоҳазаларни ҳисобга олиб, бир ҳафта муддат ичида лойиҳани қайта ишлаб чиқиш ва уни қабул қилиш учун СССР Олий Советига тақдим этиш топширилди.

Сессия қатнашчилари СССР Олий Советининг Мурожаатномасини қабул қилдилар. Бу ҳужжатда, жумладан, қуйидагилар таъкидланди: Олий Совет СССР ҳукумати, жойлардаги халқ депутатлари Советлари зиммасига ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза этиш учун барча зарур чораларни кўришни юклайди.

Шундан кейин ялпи мажлис ёпилди. Ҳафта охиригача депутатлар комитетлар ва комиссияларда ишлайдилар. 26 февраль куни улар яна Кремлда тўпланадилар. Палаталарнинг алоҳида-алоҳида мажлислари бўлади.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БАЁНОТИ

Бир қанча жамоат ташкилотлари ва ҳаракатлар, жумладан турлича, баъзан эса бир-бирига зид позициялардаги ана шундай ташкилотлар ва ҳаракатлар 25 февраль куни Москвада, Ленинградда, Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларида намойишлар ва митинглар ўтказишга даъват этмоқдалар. Кўпчилик совет кишилари оммавий митинглар ва юришларга бунёдкорлик ва демократияга сира-сира алоқаси бўлмаган мақсадларни кўзлаётган экстремистлар ва ҳатто жиноятчи унсурлар қўшилиши мумкин, деб хавотир бўлмоқдалар.

СССР Олий Совети СССР ҳукумати, жойлардаги халқ депутатлари Советлари зиммасига ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш учун барча зарур чораларни кўришни юклайди. Фақат ижозат берилса ва ўтказиладиган жойи аниқ кўрсатилган бўлсагина, митинглар ва намойишларни ўтказиш мумкин. Қонун-қоида бузилгудек бўлса, бундай ҳолларнинг пайи қатъият билан қирқилиши керак.

Қайта қуриш ва демократияни қонун ёрдамида ишончли ҳимоя қилиш зарур.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясида

21 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайлови якунлари чиқарилди. Комиссия раиси Т. Ҳ. Собитов ахборот берди.

Марказий сайлов комиссияси овоз бериш натижалари тўғрисида тегишли округ сайлов комиссиялари томонидан тақдим этилган протоколларни кўриб чиқиб, 1990 йил 18 февралда сайланган 368 нафар Ўзбекистон ССР халқ депутатини рўйхатга олди. Сайлов якунлари тўғрисидаги хабар ва сайланган Ўзбекистон ССР халқ депутатлари рўйхати матбуотда эълон қилинади.

Комиссия мажлисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Б. И. Бугров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Л. Ш. Беккулбекова қатнашдилар.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайлови якунлари тўғрисида Марказий сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

Марказий сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайлови натижалари тўғрисидаги протоколларни кўриб чиқиб, сайлов округларидан Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловига сайловчилар рўйхатига 10035180 киши киритилганлигини, овоз беришда 9385740 киши ёки 93,5 фоизи қатнашганлигини маълум қилади.

Қорақалпоғистон АССРда овоз беришда сайловчиларнинг 98,3 фоизи, Андижон областида — 96,1 фоизи, Бухоро областида — 92,6 фоизи, Қашқадарё областида — 96 фоизи, Наманган областида — 98,1 фоизи, Самарқанд областида — 95,5 фоизи, Сурхондарё областида — 95 фоизи, Сирдарё областида — 97,6 фоизи, Тошкент областида — 91,4 фоизи, Фарғона областида — 95,3 фоизи, Хоразм областида — 97,3 фоизи ва Тошкент шаҳрида — 80,5 фоизи қатнашди.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказиш учун 500 та сайлов округи тузилган эди. Уларда 1094 депутатликка номзод овозга қўйилди. Шундан сайлов бюллетенига 174 округда биттадан номзод, 177 округда иккитадан номзод, 149 округда учта ва ундан кўпроқ номзод киритилган эди.

499 та сайлов округида сайлов бўлиб ўтди. 368 округда халқ депутатлари сайланди. Ҳар бирида иккитадан ортиқ номзод овозга қўйилган ва улардан биронтаси ҳам сайланмаган 95 округда Ўзбекистон ССР Халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги Қонуннинг 52-моддасига мувофиқ такрорий овоз бериш ўтказилади.

Депутатликка 1-2 номзод овозга қўйилган 36 сайлов округида номзодлар сайловчилар овозининг зарур миқдорини ололмадилар ва депутатликка сайланмадилар. Ўзбекистон ССР Халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги Қонуннинг 53-моддасига мувофиқ ана шу сайлов округларида қайта сайлов ўтказилади. Депутатликка номзод қолмаганлиги сабабли бир сайлов округида сайлов бўлмади. Сайлов тўғрисидаги Қонунга мувофиқ бу ерда янги сайлов ўтказилади.

Марказий сайлов комиссияси сайлов тўғрисидаги Қонуннинг 49-моддасига асосан сайланган барча Ўзбекистон ССР халқ депутатларини рўйхатга олди. Ҳаммаси бўлиб 368 нафар Ўзбекистон ССР халқ депутати сайланди. Сайланган депутатлар орасида: хотин-қизлар — 42 нафар ёки 11,4 фоиз; эркаклар 326 нафар ёки 88,6 фоиз; ишчилар — 50 нафар ёки 13,6 фоиз; колхозчилар — 25 нафар ёки 6,8 фоиз. Депутатлар орасида КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлар — 348 нафар ёки 94,6 фоиз; партиясизлар — 20 нафар ёки 5,4 фоиз.

Давлат ҳокимиятининг олий органига республикамизда яшовчи 17 миллатга мансуб граждалар сайланди.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайлови партия белгилаб берган сиёсий ислоҳотни амалга оширишда катта қадам, демократияни янада ривожлантиришнинг далили, қайта қуриш йўлидан бораётган республиканинг сиёсий ва ижтимоий турмушида муҳим босқич бўлди.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси

1990 ЙИЛ 18 ФЕВРАЛЬ КУНИ САЙЛАНГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ РЎЙХАТИ

Абдувосиқов Абдуманноп Абдувосиқович — Ўзбекистон Компартияси Олмалиқ шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Олмалиқ шаҳри, Тошкент область 63-Олмалиқ сайлов округидан.

Абдужабборов Худойберди — Бўка районидаги Партия XIX съезди номли колхоз пахтачилик бригадасининг бригадири, КПСС аъзоси, Бўка райони, Тошкент область 91-Бўка сайлов округидан.

Абдуллаев Наби — Уйчи районидаги Ленин номли колхоз правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Уйчи районидаги Уйчи шаҳар посёлкаси, Наманган область 266-Ўнҳаёт сайлов округидан.

Абдуллаев Раҳматилло Ҳамидуллаевич — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комиссиясининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Сирдарё область 376-Пахтакор сайлов округидан.

Абдуллаев Усмон — 131-мактаб ўқитувчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 62-Мевазор сайлов округидан.

Абдураҳмонов Пўлат Мажидович — Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Самарқанд шаҳри, Самарқанд область 310-Челек сайлов округидан.

Абдураҳмонов Тошпўлат — Олтинсой районидаги «Сахарний тростник» совхозининг директори, КПСС аъзоси, Олтинсой районидаги Қумпайкал қишлоғи, Сурхондарё область 352-Олтинсой сайлов округидан.

Аветисов Аркадий Абрамович — Риштон агросаноат комбинатининг бош директори, КПСС аъзоси, Риштон районидаги Риштон шаҳри, Фарғона область 433-Риштон сайлов округидан.

Агабабян Рубен Джангирович — Каттақўрғон чорвачилик-саноат комплексининг директори, КПСС аъзоси, Каттақўрғон шаҳри, Самарқанд область 298-Каттақўрғон сайлов округидан.

Адаманов Осман Курт — Сеитович — Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Самарқанд область 325-Жом сайлов округидан.

Азимов Исматулло Шукурович — «Узбекгаз» бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Андижон область 157-Ҳақиқат сайлов округидан.

Айдарқулов Абдухолиқ Абдураҳмонович — халқ депутатлари Сирдарё область Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Жиззах шаҳри, Сирдарё область 378-Чимқўрғон сайлов округидан.

Айхўжаев Жалгас Омербекович — Учқудуқ районидаги «Мингбулоқ» совхозининг бош чўпони, КПСС аъзоси, Учқудуқ районидаги Мингбулоқ қишлоғи, Бухоро область 202-Учқудуқ сайлов округидан.

Акбаров Рустам Раҳбарович — Тошкент районидаги К. Маркс номли колхоз правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 112-Гулистон сайлов округидан.

Акмалхонов Шавкат — ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Қашқадарё область 212-Оқтош сайлов округидан.

Акромов Файзулло — СССР 60 йиллиги номли шойи тўқиш фабрикасининг директори, Косонсой шаҳри, Наманган область 247-Косонсой сайлов округидан.

Алиев Бурҳон Қосимович — «Главташкентстрой»нинг Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинати бошлиғи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 52-Шумилов сайлов округидан.

Алимов Абдуғафур Абдуллаевич — Боёвут районидаги «Боёвут» совхози партия комитетининг секретари, КПСС аъзоси, Боёвут райони, Сирдарё область 381-Димитров сайлов округидан.

Алимов Мухтор — Андижон область молия бошқармасининг мудири, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 140-Қатортол сайлов округидан.

Алиқулов Абдумуталиб Маҳкамович — Керамика комбинати директорининг маиший ва социал масалалар бўйича ўринбосари, КПСС аъзоси, Ангрен шаҳри, Тошкент область 66-Энергетика сайлов округидан.

Амирқулов Қурбон — Гагарин донни қайта ишлаш комбинатининг директори, КПСС аъзоси, Гагарин райони, Сурхондарё область, 338-Янгиобод сайлов округидан.

Антонова Елена Петровна — «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси электротехника асбоблари ва тармоқларининг монтажчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 1-Саноат сайлов округидан.

Асепков Юрий Асралович — Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 28-Пролетар сайлов округидан.

Аслонов Ғани Ғафурович — Ромитан район марказий касалхонаси жарроҳлик бўлимининг мудири, КПСС аъзоси, Ромитан районидаги Ромитан шаҳри, Бухоро область 197-Ромитан сайлов округидан.

Асқаров Аҳмадали — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих, тил ва адабиёт бўлимининг академик-секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Наманган область 259-Норинкапа сайлов округидан.

Асқаров Озод Ҳожиевич — халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 43-Сергели сайлов округидан.

Афанасьев Петр Степанович — Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг бош метрологи, КПСС аъзоси, Чирчиқ шаҳри, Тошкент область 74-Пролетар сайлов округидан.

Аъзамов Воҳид Нормаматович — Бойсун автомобиль йўлларидан фойдаланиш бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Бойсун районидаги Бойсун шаҳри, Сурхондарё область 333-Бойсун сайлов округидан.

Аҳмаджонов Убайдулло Мирзаабдуллаевич — Чодак олтин саралаш фабрикасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Наманган областидаги Олтинкон посёлкаси, Наманган область 260-Ғурумсарой сайлов округидан.

Баратов Абиёр Джаунбоевич — Маржонбулоқ олтин кони автотранспорт цехининг ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Ғаллаорол райони, Сирдарё область 368-Қўйтош сайлов округидан.

Баркашев Турсунбой — Киров районидаги «Бешариқ» совхозининг директори, КПСС аъзоси, Киров районидаги Иттифоқ қишлоғи, Фарғона область 427-Бешариқ сайлов округидан.

Баҳриев Карим Ҳакимович — «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасининг бўлим мудири, Тошкент шаҳри, Самарқанд область 327-Қуйиқишлоқ сайлов округидан.

Беккелдиев Шоди Ўрозович — Шеробод районидаги Н. Муродов номли совхоз директори, КПСС аъзоси, Шеробод райони, Сурхондарё область 335-Шеробод сайлов округидан.

Бекмуротов Тоир Тўхтамуротович — Каттақўрғон ёғ-мой комбинатининг электр пайвандчиси, КПСС аъзоси, Каттақўрғон шаҳри, Самарқанд область 299-Комбинат сайлов округидан.

Бекнонов Жўра Назарович — Ангор районидаги Куйбишев номли колхоз механизатори, КПСС аъзоси, Ангор райони, Сурхондарё область 341-Навоий сайлов округидан.

Белогуров Николай Андреевич — Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси бошлиғи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Фарғона область 401-Темир йўл сайлов округидан.

Белоусов Борис Николаевич — ҳарбий хизматчи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Андижон область 122-Билдин сайлов округидан.

Берданов Джучинисбой — 40-автокорхона ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Чимбой шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 497-Чимбой шаҳар сайлов округидан.

Бердиев Ҳаким Эшбоевич — Ўзбекистон Компартияси Сурхондарё область комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Термиз шаҳри, Сурхондарё область 361-Ленин йўли сайлов округидан.

Бернаев Чўлмурод — Усмон Юсупов районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводининг чўпони, КПСС аъзоси, Усмон Юсупов районидаги Помуқ қишлоғи, Қашқадарё область 229-Баҳористон сайлов округи.

Бибиков Игорь Анатольевич — Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Андижон область 121-Темир йўл сайлов округидан.

Бобожонов Тошпўлат Лепесович, — «Узбекгеофизика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Оржоникидзе райони, Тошкент область 103-Қибрай сайлов округидан.

Бобомуродов Очилди Бердиевич — Денов районидаги Й. Охунбобоев номли колхоз правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Денов районидаги Қоракўз қишлоғи, Сурхондарё область 353-Ҳазорбоғ сайлов округидан.

Бобомуродова Сайёра Яҳёевна — Ғаллаорол паррандачилик фабрикасининг паррандабоқари, КПСС аъзоси, Ғаллаорол райони, Сирдарё область 367-Ғаллаорол сайлов округидан.

Бобоноров Тифли — Пастдарғом районидаги ВЛКСМ 60 йиллиги номли совхоз директори, КПСС аъзоси, Пастдарғом райони, Самарқанд область 315-Калинин сайлов округидан.

Бобохонов Тилаболди — Ўзбекистон Компартияси Қўрғонтепа район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Қўрғонтепа шаҳри, Андижон область 146-Қўрғонтепа сайлов округидан.

Бозорбоев Жуманазар — Қорақалпоғистон АССР халқ таълими министри, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 486-Қораўзак сайлов округидан.

Болтаев Тошпўлат — Навоий районидаги «Гигант» совхозининг бош агрономи, КПСС аъзоси, Навоий райони, Бухоро область 194-Навбаҳор сайлов округидан.

Ботирқулова Сожира — Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» совхозининг бригадири, Учқўрғон шаҳри, Наманган область 269-Қўғай сайлов округидан.

Боқибоев Эркин Жўраевич — «Узагропромбанк» правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Сурхондарё область 346-Сурхон сайлов округидан.

Бугров Борис Иванович — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 483-Қўнғирот сайлов округидан.

Бурҳонов Йўлдошхон Эшонхонович — 2508-автоколоннанинг ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Андижон райони, Андижон область 123-Калинин сайлов округидан.

Бурҳонов Икромжон Ғуломович — Андижон гидромелиорация техникуми директорининг ўринбосари, Марҳамат райони, Андижон область 153-Марҳамат сайлов округидан.

Бурҳонов Эдибой Аъзамович — Ленин районидаги Энгельс номли колхоз тракторчиси, КПСС аъзоси, Ленинск шаҳри, Андижон область 151-Мустаҳкам сайлов округидан.

Васин Валентин Анатольевич — Ҳарбий Кенгаш аъзоси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 50-Лисунов сайлов округидан.

Воҳидов Нурдинбой Абдулазизович — Тўрақўрғон трактор-ремонт заводининг мастери, КПСС аъзоси, Тўрақўрғон районидаги Сайрам қишлоғи, Наманган область 263-Тўрақўрғон сайлов округидан.

Воҳидов Эркин — В. И. Ленин номли Совет болалар фонди Ўзбекистон республика бўлимининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Фарғона область 418-Ғайрат сайлов округидан.

Гатаулин Шамиль Қодирович — халқ депутатлари Бухоро область Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Бухоро шаҳри, Бухоро область 203-Шофиркон сайлов округидан.

Горностаев Александр Васильевич — Ўзбекистон Компартияси Навоий шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Навоий шаҳри, Бухоро область 176-Навоий сайлов округидан.

Грабилин Валерий Григорьевич — Ўзбекистон Компартияси Сурхондарё область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Термиз шаҳри, Сурхондарё область 350-Октябрь сайлов округидан.

Гребешков Константин Васильевич — «Узхладторгмонтаж» ремонт-монтаж бошқармасининг электромеханиги, Қарши шаҳри, Қашқадарё область 207-Ленин сайлов округидан.

Гришчук Владимир Гаврилович — Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 116-Олмазор сайлов округидан.

Гусаков Николай Иванович — халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари, «Агропромсоюз» раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 96-Назарбек сайлов округидан.

Даминов Қўзибой — Тошлоқ районидаги К. Маркс номли колхоз правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Тошлоқ районидаги Холматобод қишлоғи, Фарғона область 437-Заркент сайлов округидан.

Данченко Юрий Васильевич — «Фарғонаоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Фарғона шаҳри, Фарғона область 399-Саноат сайлов округидан.

Деҳқонов Болта — Ромитан районидаги Октябрь 50 йиллиги номли совхоз бригадири, Ромитан райони, Бухоро область 198-Газли сайлов округидан.

Догонкин Пётр Васильевич — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ва кадрлар билан ишлаш бўлимининг мудири, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Фарғона область 440-Ғаниобод сайлов округидан.

Ембергенов Ордабой — Мўйноқ районидаги «Ленин хотираси» колхозининг балиқчиси, КПСС аъзоси, Мўйноқ райони, Қорақалпоғистон АССР 484-сайлов округидан.

Ефимов Анатолий Степанович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Бухоро область 190-Бўстон сайлов округидан.

Ешимбетова Турсун Аламбергеновна — Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг раиси, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 494-Хўжайли сайлов округидан.

Еқубов Носир Норович — Ўзбекистон Компартияси Самарқанд шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Самарқанд шаҳри, Самарқанд область 287-Панжикент сайлов округидан.

Жонибеков Владимир Александрович — Ю. А. Гагарин номли космонавтлар тайёрлаш маркази бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Москва областининг Звездний шаҳарчаси, Тошкент шаҳар 17-Куйбишев сайлов округидан.

Жўрабоев Абдумажид — Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Оржоникидзе районидаги Байтқўрғон қишлоғи, Тошкент область 104-Байтқўрғон сайлов округидан.

Жўрабоев Баҳодир Абдураҳмонович — 2515-автоколонна ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 14-Саноат сайлов округидан.

Жўраев Мурод Жўраевич — халқ депутатлари Муборак шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Муборак шаҳри, Қашқадарё область 224-Муборак сайлов округидан.

Жўраева Саида Тешаевна — халқ депутатлари Бухоро район Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Бухоро районидаги Галаосиё шаҳри, Бухоро область 179-Галаосиё сайлов округидан.

Жўраев Тошпўлат — Самарқанд область ижроия комитети ташкилий-инструкторлик бўлимининг етакчи мутахассиси, КПСС аъзоси, Оқдарё райони, Самарқанд область 289-Оқдарё сайлов округидан.

Жўраев Шермат — М. Қориёқубов номли Ўзбекистон давлат филармониясининг яккахон созандаси, Тошкент шаҳри, Андижон область 127-Бобур сайлов округидан.

Зайниддинов Азим — «Гиссаракгидрострой» қурилиш бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Шаҳрисабз шаҳри, Қашқадарё область 237-Мироқи сайлов округидан.

Захаров Александр Имаметдинович — Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Сурхондарё область 339-Учқизил сайлов округидан.

Заҳриддинов Ғулом Заҳриддинович — Ўрта Осиё темир йўли пассажир хизматининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 44-Чоштепа сайлов округидан.

Зияева Сожида Абдуллаевна — Тошкентдаги чарм ва мўйна буюмлари заводининг бичиқчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 32-Навоий сайлов округидан.

Зиёмов Шохобиддин Сирожевич — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Идеология бўлимининг мудири, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Сурхондарё область 337-Комсомолобод сайлов округидан.

Зиётов Парда — Жиззах районидаги «Москва» колхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Жиззах райони, Сирдарё область 369-Охунбобоев сайлов округидан.

Зинин Сергей Иванович — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институти бўлимининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Бухоро область 195-Пешку сайлов округидан.

Зокиров Ўткир Обидович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ва кадрлар билан ишлаш бўлими мудирининг биринчи ўринбосари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 487-Тўрткўл шаҳар сайлов округидан.

Зорин Владимир Юрьевич — Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 479-Беруний сайлов округидан.

Зоҳидов Марат Тешаевич — В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг катта ўқитувчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 38-Университет сайлов округидан.

Ибодуллаев Маҳбубулло Абдуаҳадович — Ўзбекистон Компартияси Сирдарё район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Сирдарё шаҳри, Сирдарё область 387-Сирдарё сайлов округидан.

Ибройимова Норпошша Жумабоевна — Ҳазорасп районидаги «Ленинград» колхозининг механизатори, КПСС аъзоси, Ҳазорасп райони, Хоразм область 462-Муҳаман сайлов округидан.

Иброҳимов Мирзаолим Иброҳимович — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси, Тошкент шаҳри, КПСС аъзоси, Наманган область 276-Заркент сайлов округидан.

Иброҳимова Зулфия — Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Хонқа райони, Хоразм область 465-Калинин сайлов округидан.

Иброҳимов Шавкат Мўминович — Вобкент районидаги Охунбобоев номли колхоз правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Вобкент районидаги Харгўш қишлоғи, Бухоро область 182-Харгўш сайлов округидан.

Иброҳимов Юсуфжон Маматожиевич — Олтиариқ район ремонт-ишлаб чиқариш корхонасининг директори, КПСС аъзоси, Олтиариқ районидаги Олтиариқ шаҳар посёлкаси, Фарғона область 417-Олтиариқ сайлов округидан.

Икромов Акмал Икромович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 87-Чиноқ сайлов округидан.

Икромов Қаҳрамон — Ўзбекистон Компартияси Фарғона район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Фарғона районидаги Аввал қишлоғи, Фарғона область 445-Миндон сайлов округидан.

Ирисов Йўлдошбек Душаевич — Ленин номли совхоз директори, КПСС аъзоси, Ленинск шаҳри, Андижон область 150-Зарбдор сайлов округидан.

Искандаров Абдулла — Ўзбекистон Компартияси Боғот район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Боғот райони, Хоразм область 452-Боғот сайлов округидан.

Искандаров Умарали — Киров районидаги Киров номли совхоз марказий ремонт устахонасининг электриги, КПСС аъзоси, Киров районидаги Яккатут қишлоғи, Фарғона область 426-Яккатут сайлов округидан.

Исломбоев Воҳид Ғофурович — Тошкент 1-уйсозлик комбинати пардозлаш ишлари бошқармаси пардозловчилар бригадасининг бошлиғи, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 54-Охунбобоев сайлов округидан.

Исломов Мирзажон Йўлдошевич — Фарғона область Агросаноат уюшмасининг раиси — Фарғона область ижрокоми раисининг биринчи ўринбосари, КПСС аъзоси, Фарғона шаҳри, Фарғона область 419-Сурхтепа сайлов округидан.

Исматов Маҳмуд — Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Янгийўл районидаги Куйбишев номли қишлоғи, Тошкент область 118-Куйбишев сайлов округидан.

Исмоилов Олимжон Жўраевич — Ўзбекистон Компартияси Чилонзор район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 58-Дўмбробод сайлов округидан.

Исмоилов Насриддин Аҳадович — Қашқадарё область ички ишлар бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Қарши шаҳри, Қашқадарё область 222-Қайнарбулоқ сайлов округидан.

Исҳоқов Қазирбой — Коммунистик районидаги К. Маркс номли колхоз бригадири, КПСС аъзоси, Коммунистик райони, Тошкент область 101-Янгибозор сайлов округидан.

Йўлдошев Абдуваҳоб Абдусаматович — халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 111-Тўйтепа сайлов округидан.

Йўлдошев Баҳодир Усмонович — Андижон область ижроия комитети соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 138-Бўз сайлов округидан.

Йўлдошев Жуманиёз — 288-хўжаликлараро кўчма механизациялашган колоннанинг бошлиғи, КПСС аъзоси, Хонқа районидаги Сарапоён қишлоғи, Хоразм область 464-Хонқа сайлов округидан.

Йўлдошев Тўрақул Йўлдошевич — Ўзбекистон Компартияси Иштихон район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Иштихон районидаги Иштихон шаҳри, Самарқанд область 297-Азамат сайлов округидан.

Йўлдошев Ҳасан Амирович — Тошкент гўшт саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 98-Свердлов сайлов округидан.

Йўлдошева Бувнор Эгамқуловна — «Зомин» совхозининг сигир соғувчиси, КПСС аъзоси, Зомин райони, Сирдарё область 372-Зомин сайлов округидан.

Йўлчиев Акбарали — Ўзбекистон Компартияси Бўстонлиқ район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Оржоникидзе районидаги Бойқўрғон қишлоғи, Тошкент область 88-Искандар сайлов округидан.

Камолов Бадриддин Садриддинович — Ўзбекистон Компартияси Собир Раҳимов район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 41-Собир Раҳимов сайлов округидан.

Камолов Шаробиддин — район марказий касалхонаси бош врачининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Москва райони, Андижон область 156-Холдевонбек сайлов округидан.

Карабельников Виталий Маркович — 36-СПТУ директори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 24-Завод сайлов округидан.

Каримов Ислом Абдуғаниевич — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Самарқанд область 301-Қорадарё сайлов округидан.

Каримов Эркин Сайфиевич — Тошкентдаги «Алгоритм» заводи радиоаппаратлари созловчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 60-Гулистон сайлов округидан.

Каримова Турсуной Раҳматуллаевна — область уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашининг раиси, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 130-Олтинкўл сайлов округидан.

Козлов Владимир Алексеевич — «Голодностепирмонтаж» трести 2-ПМК монтажчи слесарларининг бригадири, КПСС аъзоси, Янгиер шаҳри, Сирдарё область 393-Янгиер сайлов округидан.

Кондратьев Георгий Григорьевич — Туркистон ҳарбий қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 16-Пушкин сайлов округидан.

Котоврасов Геннадий Дмитриевич — Ўзбекистон Компартияси Фарғона область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Фарғона шаҳри, Фарғона область 442-Водил сайлов округидан.

Кочмарик Изидор Андреевич — Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 135-Балиқчи сайлов округидан.

Крупин Вячеслав Сергеевич — «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Навоий шаҳри, Бухоро область 177-Мактаб сайлов округидан.

Крушельницкий Виктор Александрович — «Ташстройтранс» ишлаб чиқариш бирлашмаси 4-автокорхонасининг автомобиль ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 59-Қатортол сайлов округидан.

Кунназаров Ўринбой — Ўзбекистон Компартияси Нукус шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 476-Пристань сайлов округидан.

Кўчимов Абдусаид — «Ленин учқуни» газетасининг муҳаррири, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Самарқанд область 329-Қоратепа сайлов округидан.

Кўканов Самандар Умарович — нефть маҳсулотлари билан таъминловчи Тошкент жўнатиш-тақсимлаш корхонасининг директори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 117-Эскитошкент сайлов округидан.

Луқмонов Ҳамид Назарович — Фарғона ипакчилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Марғилон шаҳри, Фарғона область 407-Ипакчи сайлов округидан.

Мадумаров Эргаш Тошпўлатович — Охунбобоев районидаги Ленин номли колхоз правлениеси раисининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Охунбобоев районидаги Боғдончи қишлоғи, Фарғона область 421-Охунбобоев сайлов округидан.

Мамадалиев Муҳибилло — Тошлоқ районидаги Яккатут участка касалхонасининг бўлим мудири, КПСС аъзоси, Ўзбекистон районидаги Яккатут қишлоғи, Фарғона область 439-Қудаш сайлов округидан.

Мамадалиев Неъматжон — Уйчи районидаги Тельман номли колхоз бригадири, КПСС аъзоси, Уйчи районидаги Жийдакапа қишлоғи, Наманган область 267-Жийдакапа сайлов округидан.

Мамажонов Ҳасанжон — Ўзбекистон Компартияси Фарғона шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Фарғона шаҳри, Фарғона область 396-Ленинск сайлов округидан.

Маматов Жаҳонгир — «Совет Ўзбекистони» газетасининг Самарқанд области бўйича мухбири, КПСС аъзоси, Самарқанд шаҳри, Самарқанд область 293-Жомбой сайлов округидан.

Маматов Фарҳод — Тошкент шаҳар ижрокоми соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси автобазасининг автомобиль ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 2-Фурманов сайлов округидан.

Маматова Ойгул Жияновна — 26-ўрта мактаб ўқитувчиси, КПСС аъзоси, Оқдарё районидаги Болта қишлоғи, Самарқанд область 290-Янгиқўрғон сайлов округидан.

Матиброҳимов Неъматилла Қаҳҳорович — Оҳангарон район ветеринария лабораториясининг директори, КПСС аъзоси, Оҳангарон шаҳри, Тошкент область 84-Телов сайлов округидан.

Маткаримов Янгибой — Шовот районидаги «Коммунизм» колхозининг ферма мудири, КПСС аъзоси, Шовот районидаги Ўзбекистон қишлоғи, Хоразм область 469-Манак сайлов округидан.

Мачтаков Николай Васильевич — Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 475-Қизкетган сайлов округидан.

Маҳамадмуротов Ўлмас — Ўзбекистон Компартияси Ургут район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Ургут районидаги Ўрамас қишлоғи, Самарқанд область 326-Ургут сайлов округидан.

Маҳмудов Ботир Маҳмудович — Сирдарё область халқ контроли комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Жиззах шаҳри, Сирдарё область 384-Пахтаобод сайлов округидан.

Маҳмудов Владимир Носирович — Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Сирдарё область 364-Арнасой сайлов округидан.

Маҳмудов Отахон — «Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Қашқадарё область 234-Ғ. Ғулом номли сайлов округидан.

Маҳмудов Эркин — Ўзбекистон Компартияси Қўқон шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Қўқон шаҳри, Фарғона область 402-Совет сайлов округидан.

Маҳмудова Шаҳло Насимовна — Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 81-Оққўрғон сайлов округидан.

Мелиқулов Нормурод — Олтинсой районидаги «Ленинград» колхозининг раиси, КПСС аъзоси, Олтинсой райони, Сурхондарё область 351-Қарлуқ сайлов округидан.

Менглиев Тилло — Сурхондарё область ижрокомининг раиси, КПСС аъзоси, Термиз шаҳри, Сурхондарё область 334-Сайроб сайлов округидан.

Мироқов Мукаммил Мироқович — халқ депутатлари Ульянов район Совети ижрокомининг раиси, КПСС аъзоси, Ульянов райони, Қашқадарё область 227-Маймана сайлов округидан.

Мирзаев Маҳмуд Мирзаевич — Шредер номидаги илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Тошкент райони, Тошкент область 113-Келес сайлов округидан.

Мирзаев Сайдираҳмон Шоабдиевич — кафедра мудири, Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институти факультетининг декани, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 6-Оқтепа сайлов округидан.

Мирзаев Турсунбой Раҳматович — Ўзбекистон ССР прокуратураси алоҳида муҳим ишлар бўйича катта терговчиси, КПСС аъзоси, Жалолқудуқ райони, Андижон область 139-Охунбобоев сайлов округидан.

Мирзаев Шавқиддин — Ўзбекистон Компартияси Ворошилов район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Ворошилов райони, Сирдарё область 382-Ворошилов сайлов округидан.

Мирзаева Фотима Нуруллаевна — Боёвут районидаги А. И. Руцкий номидаги совхоз бригадаси бошлиғи, КПСС аъзоси, Боёвут райони, Сирдарё область 380-Боёвут сайлов округидан.

Мирзақулов Айнақул — Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз бригадири, КПСС аъзоси, Бўстонлиқ райони, Тошкент область 89-Ғазалкент сайлов округидан.

Мирқосимов Мираҳмат Мирҳожиевич — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Хоразм область 458-Охунбобоев сайлов округидан.

Муқимов Али — Косон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг бригада бошлиғи, КПСС аъзоси, Пўлоти қишлоғи, Қашқадарё область 269-Пўлоти сайлов округидан.

Муродов Жўрамирза — Янгиқўрғон районидаги «Гулшан» совхозининг бригадири, Янгиқўрғон районидаги Шўркент қишлоғи, Наманган область 274-Бирлашган сайлов округидан.

Мусаев Тельман Раззоқович — Урганч ёғ-мой комбинатининг директори, КПСС аъзоси, Урганч шаҳри, Хоразм область 444-Темирйўл сайлов округидан.

Мусаева Очилой — Иштихон районидаги «Правда» колхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Иштихон районидаги Ҳасан-Ҳусан қишлоғи, Самарқанд область 296-Митан сайлов округидан.

Муҳаммаджонов Сидиқ Муҳаммаджонович — Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхози раиси, КПСС аъзоси, Тошкент райони, Тошкент область 114-Киров сайлов округидан.

Муҳаммад Солиҳ (**Мадаминов** Салой) — Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг секретари, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 35-Профессор сайлов округидан.

Муҳаммадқулов Абдушукур — Самарқанд область «Плодовошчпром» ишлаб чиқариш-кооператив уюшмасининг раиси, КПСС аъзоси, Самарқанд шаҳри, Самарқанд область 311-Пайариқ сайлов округидан.

Мўминов Абдукарим — Ўзбекистон Компартияси Комсомолобод район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Балиқчи райони, Андижон область 145-Комсомолобод сайлов округидан.

Нажмиддинов Фазлиддин Насриддинович — Ўзбекистон Компартияси Ҳамза район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 52-Ҳамза сайлов округидан.

Нетяга Леонид Иванович — Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Урганч шаҳри, Хоразм область 466-Огаҳий сайлов округидан.

Ниетуллаев Сағиндиқ Давлетёрович — Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 498-Чимбой қишлоқ сайлов округидан.

Низомов Шавкат Ҳасанович — Фрунзе район ижрокомининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 47-Театр сайлов округидан.

Низомиддинов Ҳабибулло Зайнобиддинович — Ўзбекистон Компартияси Марғилон шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Марғилон шаҳри, Фарғона область 408-Маориф сайлов округидан.

Нишонбоева Холида Абдумаликовна — Янгийўл районидаги В. И. Ленин номли колхоз аъзоси, ВЛКСМ аъзоси, Янгийўл райони, Тошкент область 119-Ниёзбоши сайлов округидан.

Нишонов Юсуфжон — Бувайда район марказий касалхонасининг бош врачи, КПСС аъзоси, Бувайда районидаги Қўнғирот қишлоғи, Фарғона область 424-Янгиқўрғон сайлов округидан.

Нишонов Ҳабибулла Ҳамидович — «Бухоро» боғдорчилик-узумчилик совхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Косонсой районидаги «Социализм» қишлоғи, Наманган область 254-Қўқимбой сайлов округидан.

Ниёзова Зулхумор Бўкаевна — Сариосиё районидаги «Коммунизм» совхозининг сут соғувчиси, КПСС аъзоси, Сариосиё районидаги «Коммунизм» совхози, Сурхондарё область 360-Телпакчинор сайлов округидан.

Нодиров Худойберган — Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитетига қарашли 3-трестнинг 324-МПМК ғишт терувчилар бригадири, КПСС аъзоси, Шуманай шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 496-Шуманай сайлов округидан.

Норбоев Толиб — Самарқанд районидаги «Москва» колхози правлениесининг раиси, КПСС аъзоси, Самарқанд райони, Самарқанд область 321-Каттақўрғон сайлов округидан.

Норбоева Шарофат Маматқуловна — Ангор районидаги К. Маркс номли колхоз болалар боғчасининг мудири, КПСС аъзоси, Ангор райони, Сурхондарё область 342-Ангор сайлов округидан.

Носиров Азиз — Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Наманган область 272-Олмос сайлов округидан.

Носков Николай Григорьевич — Ўзбекистон Компартияси Ангрен шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Ангрен шаҳри, Тошкент область 67-Шахтёр сайлов округидан.

Нуриддинов Шавкат Сулаймонович — Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Калинин райони, Тошкент область 97-Қатортол сайлов округидан.

Нуриддинов Зоир Закиряевич — Ўзбекистон Компартияси Нурота район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Нурота районидаги Коминтерн қишлоғи, Самарқанд область 317-Нурота сайлов округидан.

(**Давоми учинчи бетда**).

1990 ЙИЛ 18 ФЕВРАЛЬ КУНИ САЙЛАНГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ РЎЙХАТИ

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

Нурметов Бахтиёр Қадамбоевич — Хива шаҳар ижрокомининг раиси, КПСС аъзоси, Хива шаҳри, Хоразм область 452-Хива сайлов округидан.

Нуруллаев Жалолиддин Каримович — Ўзбекистон Компартияси Конимех район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Конимех районидаги Конимех посёлкаси, Бухоро область 187-Конимех сайлов округидан.

Обидов Қобилжон Ғафурович — халқ депутатлари Марҳамат район Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 154-Комсомол сайлов округидан.

Олимов Ўктам Зокирович — Ўзбекистон Компартияси Дўстлик район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Дўстлик райони, Сирдарё область 371-Дўстлик сайлов округидан.

Оллоберганов Қодир — Боғот районидаги «Боғот» совхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Боғот райони, Хоразм область 454-Киров сайлов округидан.

Омонов Раҳматулло — Қамаши районидаги К. Маркс номли совхоз директори, КПСС аъзоси, Қамаши районидаги Қишлик қишлоғи, Қашқадарё область 213-Қамаши сайлов округидан.

Омонов Фармон — Ўзбекистон Компартияси Шаҳрисабз шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Шаҳрисабз шаҳри, Қашқадарё область 235-Шаҳрисабз қишлоқ сайлов округидан.

Оразбоева Гулнигор Утемуратовна — Хўжайли йигирув-тўқув фабрикасининг ўровчиси, КПСС аъзоси, Хўжайли шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 493-Октябрь сайлов округидан.

Отабоев Толибжон — Киров районидаги «Партия XX съезди» совхозининг бўлим бошлиғи, КПСС аъзоси, Киров районидаги Чиликжийда қишлоғи, Фарғона область 429-Партия XX съезди номли сайлов округидан.

Отахонов Носиржон — Ўзбекистон Компартияси Наманган область комитетининг секретари, КПСС аъзоси, Наманган шаҳри, Наманган область 255-Чиндовул сайлов округидан.

Отақулова Муяссар — Бахмал районидаги «Гулбулоқ» совхозининг сигир соғувчиси, Бахмал райони, Сирдарё область 366-Гулбулоқ сайлов округидан.

Охунов Ўктамжон — Жалолқудуқ районидаги 10-мактаб-интернат директори ўринбосари, КПСС аъзоси, Жалолқудуқ райони, Андижон область 141-Ойим сайлов округидан.

Очилова Мукаррам Аълоевна — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бригадир-назоратчиси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 11-Шодлик сайлов округидан.

Парпиев Ботир Раҳматович — Андижон область ижрокоми ички ишлар бошқармаси бошлиғи, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 226-Панфилов сайлов округидан.

Паттоев Воҳид Абдурашидович — КПСС XXV съезди номли Наманган машинасозлик заводининг директори, КПСС аъзоси, Наманган шаҳри, Наманган область 245-Фрунзе сайлов округидан.

Пирнафасов Хайрулла Абдуллаевич — Ўзбекистон Компартияси Бўка район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Бўка райони, Тошкент область 92-Кўкорол сайлов округидан.

Попов Ринат Александрович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 100-Бордонкўл сайлов округидан.

Пўлатов Салим Пўлатович — Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институтининг ректори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 12-Комсомол сайлов округидан.

Ражапова Патима — Элликқалъа район марказий касалхонасининг кардиолог врачи, КПСС аъзоси, Элликқалъа райони, Қорақалпоғистон АССР 490-Бўстон сайлов округидан.

Раимжонов Каримжон — Ўзбекистон Компартияси Учқўрғон район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Учқўрғон шаҳри, Наманган область 268-Қайки сайлов округидан.

Раҳимов Эргаш — Андижон область ижрокомининг раиси, КПСС аъзоси, Андижон шаҳри, Андижон область 162-Булоқбоши сайлов округидан.

Раҳмоналиев Акбарали — ЎзССР Госснаби Фарғона Бош территориал бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Қувасой шаҳар Валоқ қишлоғи, Фарғона область 412-Мўён сайлов округидан.

Раҳмонов Мавлон Раҳимович — Ўзбекистон Компартияси Свердлов район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Свердлов районидаги Жондор посёлкаси, Бухоро область 199-Свердлов сайлов округидан.

Раҳмонов Бегижон — Ўзбекистон Компартияси Балиқчи район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Балиқчи райони, Андижон область 137-Эскиҳаққулобод сайлов округидан.

Раҳмонов Йўлбарс Нурматович — колхозлараро ирригация бирлашмаси раисининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Хўжаобод шаҳри, Андижон область 164-Хўжаобод сайлов округидан.

Раҳматова Дилором Турғуновна — Поп районидаги «Ленинград» колхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Поп районидаги Тошматов қишлоғи, Наманган область 262-Халқобод сайлов округидан.

Рейимбоева Рўзигул Отахоновна — Беруний районидаги «Правда» колхозининг аъзоси, КПСС аъзоси, Беруний райони, Қорақалпоғистон АССР 480-Октябрь сайлов округидан.

Ризаев Қулаҳмад Тошпўлатович — Тошкент шаҳар ижрокоми соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи — Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 31-Ўзбекистон сайлов округидан.

Рябов Николай Васильевич — Ўзбекистон Компартияси Наманган область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Наманган шаҳри, Наманган область 248-Учқўрғон сайлов округидан.

Рўзматов Миразиз — Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз правлениеси раиси, КПСС аъзоси, Ўрта Чирчиқ райони, Тошкент область 109-Орджоникидзе сайлов округидан.

Рўзматова Замира — Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхозининг механизатори, КПСС аъзоси, Ғалаба райони, Тошкент область 93-Янги ҳаёт сайлов округидан.

Саденов Қувондиқ — қурилиш конструкциялари ва уйсозлик заводи металл конструкциялари йиғув цехи слесарларининг бригадири, КПСС аъзоси, Тахиатош шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 492-Тахиатош сайлов округидан.

Саидов Аҳмаджон — Хоразм областининг бош имомхотиби, Урганч райони, Хоразм область 460-Юқорибоғ сайлов округидан.

Саидов Комилжон — Ўзбекистон Компартияси Урганч шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Урганч шаҳри, Хоразм область 450-ал-Хоразмий сайлов округидан.

Саидов Муродулло — Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли совхоз директори, КПСС аъзоси, Усмон Юсупов районидаги Жейнов қишлоғи, Қашқадарё область 228-Усмон Юсупов сайлов округидан.

Саидкаримов Собир — Тошкент чарм-галантерея ва спорт моллари ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 34-Каттабоғ сайлов округидан.

Сайдалиев Сайфулла Давирович — Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг секретари, КПСС аъзоси, Орджоникидзе райони, Тошкент область 108-Ўртаовул сайлов округидан.

Сайидов Насрулло Абдуллаевич — 199-хўжаликлараро кўчма механизациялашган колонна бош инженери, КПСС аъзоси, Вобкент шаҳри, Бухоро область 181-Вобкент сайлов округидан.

Сайфутдинова Маърифатхон Иброҳимовна — Фарғона районидаги «Фарғона» совхозининг иқтисодчиси, КПСС аъзоси, Фарғона районидаги Аввал қишлоғи, Фарғона область 443-Аввал сайлов округидан.

Салимов Иброҳим Исмоилович — Ўзбекистон Компартияси Паркент район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Паркент райони, Тошкент область 106-Намданак сайлов округидан.

Салимов Мамаюсуф Раҳмонқулович — Булунғур район медицина бирлашмасининг бош врачи, КПСС аъзоси, Булунғур райони, Самарқанд область 291-Булунғур сайлов округидан.

Санаев Исмат Санаевич — шоир, КПСС аъзоси, Пахтачи райони, Самарқанд область 317-Пахтакор сайлов округидан.

Сарсенов Кенесбай — Ўзбекистон Компартияси Қўнғирот район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Қўнғирот шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 482-Темирйўл сайлов округидан.

Сатин Борис Федорович — республика халқ контроли комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Бухоро область 178-Олот сайлов округидан.

Сатторов Ботиржон — «Ленинград» колхози правлениеси раиси, КПСС аъзоси, Андижон райони, Андижон область 133-Бўтақора сайлов округидан.

Сафарова Санобар Расуловна — район марказий касалхонасининг бош врачи, КПСС аъзоси, Ғузор шаҳри, Қашқадарё область 209-Ғузор сайлов округидан.

Сержонов Ҳосилбек — Тўрткўл районидаги Шўрахона овул Совети ижрокомининг раиси, КПСС аъзоси, Тўрткўл райони, Қорақалпоғистон АССР 489-Шўрахона сайлов округидан.

Сериков Бегим — Мирзачўл районидаги С. Сегизбоев номли совхоз директори, КПСС аъзоси, Мирзачўл райони, Сирдарё область 374-Мирзачўл сайлов округидан.

Сигедин Виталий Николаевич — Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг бош директори, КПСС аъзоси, Олмалиқ шаҳри, Тошкент область 64-Металлургия сайлов округидан.

Сидаков Георгий Хадзимурзаевич — Ленинобод кон-химия комбинати 2-кон бошқармаси директори, КПСС аъзоси, Янгиобод шаҳри, Тошкент область 80-Янгиобод сайлов округидан.

Сиддиқов Жамол — Ўзбекистон Компартияси Наманган район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Наманган райони, Наманган область 257-Тошбулоқ сайлов округидан.

Синдоров Қўзибоқар — Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози правлениеси раиси, КПСС аъзоси, Сирдарё райони, Сирдарё область 386-Ленинград сайлов округидан.

Содиқов Воҳид Содиқович — «Узбекгазстрой» трестининг бошқарувчиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Фарғона область 416-Файзиобод сайлов округидан.

Содиқов Собиржон — 39-ўрта мактаб ўқитувчиси, Балиқчи райони, Андижон область 136-Чинобод сайлов округидан.

Солдатов Михаил Филиппович — Ўзбекистон Компартияси Қашқадарё область комитетининг иккинчи секретари, КПСС аъзоси, Қарши шаҳри, Қашқадарё область 216-Кат сайлов округидан.

Сотволдиев Абдубанноб Маматхалилович — Қува район марказий касалхонаси бош врачининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Қува шаҳри, Фарғона область 413-Қува сайлов округидан.

Султонов Ўткир Тўхтамуродович — «Восток» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори. КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 61-Ҳосилот сайлов округидан.

Суннатова Ҳикоят Мамасафаровна — Фориш район босмахонасининг линотипчиси, КПСС аъзоси, Фориш райони, Сирдарё область 377-Фориш сайлов округидан.

Суяров Саттор — халқ депутатлари Самарқанд район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари, КПСС аъзоси, Самарқанд райони, Самарқанд область 320-Боғизоғон сайлов округидан.

Тен Илья Петрович — Каттақўрғон паррандачилик фабрикасининг бош директори, КПСС аъзоси, Самарқанд область Каттақўрғон шаҳри, Самарқанд область 300-Каттақўрғон қишлоқ сайлов округидан.

Тешабоева Эътибор Раҳмиддиновна — Қува районидаги «Ўзбекистон» колхозининг сут соғувчиси, Қува районидаги Янгиқишлоқ қишлоғи, Фарғона область 415-К. Маркс номли сайлов округидан.

Тиллабоев Алишер Абдусаматович — КПСС XX съезди номли колхоз правлениесининг раиси, Пойтуғ шаҳри, Андижон область 142-Пойтуғ сайлов округидан.

Тожиев Абулқосим — Жанубий Сурхон сув омбори қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Қумқўрғон шаҳри, Сурхондарё область 347-Москва сайлов округидан.

Тожиев Амин Ҳамроевич — Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси, КПСС аъзоси, Нукус шаҳри, Қорақалпоғистон АССР 478-Қипчоқ сайлов округидан.

Тоиров Қаландар Тоирович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети умумий бўлимининг мудири, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Сирдарё область 388-Фарҳод сайлов округидан.

Тошев Муртазо — Ғиждувон районидаги Ленин номли колхоз бригадири, Ғиждувон райони, Бухоро область 183-Улфатбиби сайлов округидан.

Тошкенбоев Алишер Холмуродович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Аграр бўлимининг мудири, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Самарқанд область 293-Килдон сайлов округидан.

Тошматов Аҳмад Холдорович — Чуст районидаги Фрунзе номли колхоз бригадири, Варзиқ қишлоғи, Чуст райони, Наманган область 273-Варзиқ сайлов округидан.

Тошпўлатов Марат Содиқович — Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент область 90-Чорвоқ сайлов округидан.

Тошпўлатов Сайфиддин — Наманган область ижрокоми раисининг биринчи ўринбосари, область агросаноат комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Наманган шаҳри, Наманган область 271-Алихон сайлов округидан.

Турдиқулов Абдуллажон — Ўзбекистон Компартияси Зомин район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Жиззах шаҳри, Сирдарё область 373-Бўстон сайлов округидан.

Турдиқулов Содиқжон — Ўрта Осиё темир йўли Бухоро бўлимининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Когон шаҳри, Бухоро область 173-Когон сайлов округидан.

Турсинов Фарҳод — Қарши районидаги «Ленинизм» совхозининг бригада бошлиғи, КПСС аъзоси, Дашт қишлоғи, Қашқадарё область 215-Бешкент сайлов округидан.

Турсинова Жиғағул — «Нукус» агросаноат комплекси ҳузуридаги «Ободон» кооперативининг раиси, КПСС аъзоси, Нукус райони, Қорақалпоғистон АССР 499-Оқманғит сайлов округидан.

Турсунов Иномжон — Ўзбекистон Театр арбоблари союзи Фарғона областлараро бўлими правлениесининг раиси, Фарғона районидаги Ленинобод қишлоғи, Фарғона область 444-Чекшўра сайлов округидан.

Турсунов Карим Тўраевич — Денов сут заводи цехининг аппаратчиси, КПСС аъзоси, Денов шаҳри, Сурхондарё область 356-Денов сайлов округидан.

Турсунов Умурзоқ Турдanovich — Ўзбекистон Компартияси Пастдарғом район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Пастдарғом районидаги Жума шаҳри, Самарқанд область 314-Чархи сайлов округидан.

Турғунбоев Омонтурди Қосимович — Ғалаба районидаги Свердлов номли колхоз бош агрономи, Ғалаба райони, Тошкент область 94-Солдатский сайлов округидан.

Тўйчибоев Баҳодир — Қўқон умумий овқатланиш трестининг директори, КПСС аъзоси, Қўқон шаҳри, Фарғона область 406-Алишер Навоий номли сайлов округидан.

Тўйчиев Қўчқор — Ўзбекистон Компартияси Косон район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Косон шаҳри, Қашқадарё область 220-Бойқўнди сайлов округидан.

Тўлаев Завқи Тошпўлатович — Қарши районидаги «Ленин йўли» совхозининг бригадири, КПСС аъзоси, Хушвақт қишлоғи, Қашқадарё область 217-Ертепа сайлов округидан.

Тўлашов Эркинжон — 114-районлараро кўчма механизациялашган колонна комплекс бригадасининг бошлиғи, КПСС аъзоси, Пахтаобод райони, Андижон область 159-Қўқонқишлоқ сайлов округидан.

Убайдуллаев Абдураҳмон — Задарё районидаги «Наманган» совхозининг бўлим бошқарувчиси, КПСС аъзоси, Задарё районидаги Гўртепа қишлоғи, Наманган область 252-Жумашўй сайлов округидан.

Умарбеков Жавлон Юсупович — Ўзбекистон бадиий фондининг рассоми, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Қашқадарё область 236-Чоршанба сайлов округидан.

Умаров Нурмат Рамазонович — Ўзбекистон Компартияси Шофиркон район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Шофиркон райони, Бухоро область 204-Дўрмон сайлов округидан.

Умаров Усмонали — Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси, КПСС аъзоси, Чиноз райони, Тошкент область 115-Чиноз сайлов округидан.

Умарова Муқаддам Мажидовна — Ўзбекистон Компартияси Киров район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 13-Киров сайлов округидан.

Умбатова Аноржон — Бекобод районидаги Ленин номли колхоз сут соғувчиси, партиясиз, Бекобод райони, Тошкент область 86-Зафар сайлов округидан.

Усатов Дмитрий Александрович — Ўзбекистон ССР прокурори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 37-Қорақамиш сайлов округидан.

Усмонов Актам — Хатирчи районидаги Ленин номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи, Хатирчи райони, Самарқанд область 332-Янгийўл сайлов округидан.

Усмонов Сойиб — уруш ва меҳнат ветеранлари область Советининг раиси, КПСС аъзоси, Қарши шаҳри, Қашқадарё область 210-Киров сайлов округидан.

Усмонова Ҳалима Мелиқўзиевна — халқ депутатлари Октябрь район Совети ижроия комитетининг раиси, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 33-Бобур сайлов округидан.

Усмонов Бектой Бекмуродович — Пискент районидаги «Пискент» совхозининг директори, КПСС аъзоси, Пискент райони, Тошкент область 107-Пискент сайлов округидан.

Усмонов Иброҳимжон — Шўрсув кон-химия ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари, КПСС аъзоси, Ўзбекистон райони, Фарғона область 441-Яйпан сайлов округидан.

Файзиев Имом Ғаниевич — 11-хўжалик ҳисобидаги автотранспорт корхонаси тўртинчи автоколоннасининг автомобиль ҳайдовчиси, КПСС аъзоси, Пешку райони, Бухоро область 196-Ибн Сино номли сайлов округидан.

Файзуллаев Иброҳим — Денов районидаги С. Раҳимов номли колхоз правлениеси раиси, КПСС аъзоси, Денов шаҳри, Сурхондарё область 355-Куйбишев сайлов округидан.

Фармонов Александр Қосимович — Бекобод цемент комбинатининг директори, КПСС аъзоси, Бекобод шаҳри, Тошкент область 71-Фарҳод сайлов округидан.

Фармонов Ҳайитмурод — Ўзбекистон Компартияси Нишон район комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Нишон райони, Қашқадарё область 225-Нишон сайлов округидан.

Федина Ольга Павловна — 44-мактаб директори, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 3-Фарҳод сайлов округидан.

Фозилбеков Адҳамбек Иброҳимович — Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари, КПСС аъзоси, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳар 40-Форобий сайлов округидан.

(Давоми бор).

Долзарб мусоҳаба

ВОСИТАЛАР МАҚСАДГА ПУТУР ЕТКАЗГАНДА

Сталинча «ҳуқуқшунослик»нинг такрорланиши

СССР халқ депутатлари съезди тузган СССР прокуратурасининг Т. Х. Гдлян бошчилик қилган терговчилар гуруҳи фаолияти билан боғлиқ материалларни текширувчи комиссиянинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. «Рабочая трибуна»нинг С. Кредов томонидан берилган саволларига комиссия ҳамраиси Рой МЕДВЕДЕВ жавоб қайтаради.

— Рой Александрович, Т. Гдлян бошлиқ терговчилар гуруҳи фаолиятини ўрганиб чиқиш ниҳоясига етмасидан анча илгариёқ комиссиянинг баъзи аъзолари, жумладан сиз ҳам оммавий шарҳлар билан чиқа бошлаганлигингизни қандай изоҳлаш мумкин?

— Биз комиссиямиз ишга киришганида оммавий чиқишлар қилишдан тийилиб туришга келишиб олган эдик. Бунга икки сабаб бор эди. Комиссияни тузиш ҳақидаги қарорда у ҳар қандай даражадаги махфий материаллар билан танишиш ҳуқуқига эга эканлиги айтилганди. Дарҳақиқат, гарчи бирданига бўлмаса ҳам (бизга қаршилик кўрсатилса-да), ҳар қалай махфий ҳужжатларни қўлимизга бера бошлашди (масалан, мен Сиёсий бюронинг Гдлян муаммоси билан боғлиқ жамики материалларини ўқиб чиқдим). Уларни оммага ошкор қилишга ҳақимиз йўқ эди. Бу — биринчидан. Иккинчидан эса жамоатчилик жуда дарғазаб бўлиб турганди, матбуот оловга мой пуркаб қўйиши мумкин эди. Биз парламент комиссияси ҳақиқатни юзага чиқармоқчи бўлгани учун ҳам осойишта вазиятда иш олиб бориш зарур, деб ҳисоблардик. Ана шу келишилган аҳдга риоя қилдик (эътибор беринг: икки томонлама аҳдга). Мен 1989 йил майида шошқалоқлик билан чиқиш қилган «Правда» шаънига жиддий танқидий фикрлар билдирдим... Аммо белгиланган тартиб бор-йўғи икки ойга қадар сақланиб турди, кейин бузилди, бизнинг комиссиямиз томонидан эмас. Гдлян билан Иванов чекка вилоятларда чиқадиган газеталарга, норасмий гуруҳларнинг нашрларига, Ғарбдаги оммавий ахборот воситалари, жумладан, «Озодлик» радиостанциясига мусоҳабалар бера бошладилар, оммавий митингларда сўзга чиқишни канда қилмадилар. Шундай вазият вужудга келдики, биз жамоатчиликдан бутунлай ажралган ҳолда иш олиб борардик, айни пайтда Гдлян ва Иванов ўз нуқтаи назарларини ҳимоя қилишарди.

Эслатиб ўтаман: бизнинг вазифамиз иккита эди — Гдлян гуруҳи тергов олиб бориш чоғида қонунни бузган ёки бузмаганлигини аниқлаш ҳамда уларнинг юқори мансабдаги шахслар шаънига айтган айбномалари қанчалик салмоқли эканлигини белгилаш. Иккинчи вазифани ҳал этишда бизга ёрдам беришмади. Терговчилар томонидан тарғиботчилик маъносидаги тазйиқни сезганимиздан кейин ўз ишимизни мумкин қадар ошкора олиб боришга қарор қилдик.

— Сизнинг комиссиянгиз Гдлян гуруҳи томонидан қай тарзда қонунчиликни бузиш ҳоллари рўй берган деб ҳисобламоқда?

— Улар жуда кўп: қонунга зид қамоққа олишлар, жумладан «оилавий» тутқун қилишлар, тунги сўроқлар, бойликларни тортиб олиш, сақлаш ва Москвага жўнатишда йўл қўйилган турли хил қонунбузишлар. Комиссия мажлисида шундай мисол келтирилди. Давлат Хавфсизлиги комитетининг тергов олиб бориладиган алоҳида авахтаси уч қаватдан иборат бўлган. Биринчиси — чуқурлик, яъни энг расво ҳолатдаги, ҳатто ҳўл кийимкечак ҳеч қачон қуримайдиган карцер. Бундай авахтани Гдлян қурмаган, албатта, у турғунлик давридан қолган. Бироқ бу ерда одам сақлаш асло мумкин эмас. Шунингдек, терговда бўлган кишининг хонадошлар томонидан калтакланишига ҳам йўл қўйиб бўлмайди. Шуни қўшимча қилмоқчимизки, қариндош-уруғларни ҳибсга олиш ва тутқунликда сақлаб туриш сингари бундай таъсир кўрсатиш усули ҳам айбланувчи керакли гувоҳликларни бергунига қадар давом эттирилаверган. Ўн икки ёки ўн уч соат сўроқ қилишдан кейин хизмат хонасида ёлғиз қолдирилган терговдаги кишилардан бири ўзини ўзи ўлдирган экан, марҳум маҳбус жиноятчи бўлган ёки бўлмаганлигидан натъий назар, уни ўз жонига қасд қилишга мажбур этишда айблаш юзасидан жиноий иш қўзғатиш учун асос бор. Гдлян билан Ивановнинг юқори мансабдаги шахслар шаънига айтган айбномалари ҳужжатлар воситасида тасдиқланмади. Демак, митинглар, мусоҳабаларда бундай уйдирмаларни улар ҳадеб рўкач қилаверишлари қонунга зиддир.

— Агар терговчилар гуруҳи томонидан жиноят кодексини бузиш ҳоллари чиндан ҳам шу қадар содир бўлган ва аниқ кўриниб турган экан, СССР прокуратурасида уларни қараб чиқиш нима сабабдан бу қадар чўзилиб кетди?

— Бу бизнинг олдимизда ҳам, бошқа халқ депутатлари олдида ҳам турган жуда қийин масаладир. Аслини олганда биз мамлакатнинг деярли ҳамма районларида турғунлик йилларида қарор топган тергов амалиёти билан боғлиқ ишга дуч келдик. Уни Гдлян ва Иванов кашф этишмаган. Ўша пайтларда юқоридан оғзаки фатво берилиб, асло мумкин бўлмаса-да, тазйиқ ўтказиш ҳамда қонунни бузиш ҳоллари оммавий тус олган эди. Шу маънода Гдлян гуруҳига кирган баъзи терговчилар (ҳаммалари эмас, албатта) ўз даврининг маҳсули бўлишган. Уларнинг иш усуллари турғунлик йилларидаёқ бизларга ҳам маълум эди. Яъни бу ерда гап истисно тариқасидаги эмас, аниқроғи, таомилга кирган усуллар ҳақида бормоқда. Тельман Хореновичнинг маълум даражада тушуниш мумкин бўлган ҳайратланиши ҳам шундан. Буни унинг ўзи ҳам, ҳимоячилари ҳам қурол қилиб олишди. Ким бошқача йўл тутган эди? — дейишаяпти. Масалан, биз комиссияда прокуратура тергов қисми бошлиғи Каракозовни эшита туриб, шунга ишонч ҳосил қилдикки, у ҳамма нарсадан жуда яхши хабардор бўлган. Назоратчи прокурор Поповани эшитарканмиз, у бундай деди: порахўрлик ҳақидаги ишларда тазйиқ ўтказмасдан бўлмайди, бу шундай жиноятки, исботлаш жуда қийин. Шуниси ҳам борки, «тазйиқ»нинг маъноси турличадир, у маънавий ёки жисмоний қийноқдан иборат бўлмаслиги керак.

СССР прокуратураси коллегиясининг яқинда бўлиб ўтган мажлиси мени ҳайратга солди. Унда Гдлян билан Ивановни сал бўлмаса пирлар даражасига кўтариб қўйишди. Такрор айтаман: унисини ҳам, бунисини ҳам қўрқув ва таънадан холи рицарлар деб ҳисобламайман. Улар мафияга қарши бирдан-бир кураш олиб борган кишилар эмас, бунинг устига маълум даражада ана шу курашнинг обрўсини тўкиб қўйишди. Бироқ уларни тергов олиб боришнинг ярамас амалиётини кашф этган кишилар қилиб кўрсатиш ҳам адолатдан бўлмайди. Прокуратуранинг ҳам собиқ, ҳам ҳозирги кўпгина раҳбарлари улар билан биргаликда жавобгар бўлишлари керак. Жавобгарлик даражасини эса биз ҳал этмаймиз. Бироқ ўйлаймизки, комиссиямиз комплекс қарор чиқаради. Ўтган съездда Ярин ўқиб берган маърузадаёқ шундай хулоса айтилди: Ўзбекистонда рўй берган ишлар учун асосий ҳуқуқий ва сиёсий жавобгарлик СССР прокуратураси ҳамда унинг назорат олиб борувчи бўлинмалари зиммасига тушади.

— Комиссия ўз қарорини Олий Совет ҳукмига ҳавола этадиган кунга яқин қолди. Унинг аъзолари қай даражада якдилдирлар?

— Комиссияда турли қарашлардаги кишилар бор. Тортишувлар, баҳс-мунозаралар бўлаяпти. Бироқ биз ўтган барча мажлисларда пировард натижада умумий хулосаларга келдик. Аммо мен комиссия аъзолари прокуратуранинг Гдлян билан Ивановни жиноий жавобгарликка тортиш ҳақидаги илтимосига қандай муносабат билдиришларини билмайман. Бу масалада ҳар хил фикрлар мавжуд. Бинобарин, Гдлян тарафдорлари томонидан тазйиқ ўтказиш ҳамон сусайгани йўқ. Митинглар, намойишлар, дўқ-пўписа қилишлар... Комиссиянинг кейинги мажлисидан сўнг бош маърузачи бўлган Струковга тунда қўнғироқ қилиб шундай дейишибди: «Биз сенга ўзингни отиб ўлдиришни маслаҳат берамиз». Буни кимлар қилишаяпти? Гдлян билан Иванов ана шундай далиллардан наҳотки бехабар бўлишса? Агар билишса, у ҳолда нима учун ўз тарафдорларини бундай усуллардан воз кечишга чақиришмаяпти? Чамаси, ҳозирга қадар мафияга қарши курашда жамики усуллар яхши фойда келтиради, деб ўйлашаётган бўлишса керак. Йўқ, бундай эмас. Буни биз мамлакатимиз тарихидан биламиз.

— Шундай бир ошкора савол: Е. Лигачевга Усмонхўжаевдан пора олганликда қўйилган айбга ишонасизми?

— Ишонмайман. Шунингдек, Яковлев, Разумовский, Ельцин, мана энди бўлса Горбачевга қарши далиллар билан асосланмаган кўргазмаларга ҳам ишонмайман. Бирон-бир кишини тутуруқсиз гапларни пеш қилиб олиб жиноятчи деб аташ сталинча «ҳуқуқшунослик»нинг такрорланишидир.

(«Рабочая трибуна» газетасидан).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЙИҒИЛИШЛАР, МИТИНГЛАР, КЎЧА ЮРИШЛАРИ ВА НАМОЙИШЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Советининг 1990 йил 20 февралдаги Баёнотига мувофиқ, шунингдек меҳнаткашларнинг қаттиқ жамоат тартиби ўрнатиш ва интизомни мустаҳкамлаш тўғрисидаги талаблари муносабати билан ҳамда намойишлар ва юришларга экстремистлар ва жиноятчи унсурлар қўшилиши мумкинлигини, бу эса, ўз навбатида, демократияга қарши хатти-ҳаракатларга, ур-йиқитларга, ўт қўйишларга, зўравонлик ва одамларга қўпол тарзда тазйиқ ўтказишга, уларни қўрқитиш фактларига олиб келиши мумкинлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Республикадаги ижтимоий, сиёсий вазият барқарор бўлишига қадар кўча юришлари ва намойишлар ўтказишга вақтинча рухсат берилмасин, ижозат берилган митинглар ва йиғилишлар эса белгиланган тартибда ва фақат бинолар ичида ўтказилсин.

Мазкур фармонни бузганлик учун амалдаги қонунларда кўзда тутилганига мувофиқ жавобгар қилинади.

2. Халқ депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетлари оммавий тадбирлар ўтказишни тартибга солувчи қарорларга тегишли ўзгартишлар киритсинлар.

3. Халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари барча жамоат ташкилотлари, жумладан норасмий ташкилотлар билан бевосита алоқа ўрнатсинлар ва ўтказилаётган йиғилишлар ҳамда митинглар кераксиз ижтимоий-сиёсий кескинликни вужудга келтирмаслигига ва ҳар қандай салбий кўринишларнинг олди олинишига ўзаро мақбул асосда эришсинлар.

4. Фармон эълон қилинган кундан бошлаб кучга киради.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари

Б. БУГРОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари

Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1990 йил 21 февраль.

ЭКИШ БОШЛАНДИ

Қаршидаги 8-совхознинг Лев Ким бошчилигидаги ижарачилари деҳқончилик участкасида полиз экинларини одатдаги муддатдан бир ярим ой барвақт экишга киришдилар. Дастлабки экинзорлар полиэтилен плёнка билан ёпилди, бу эса экинларни совуқ уришидан асрайди.

Республикага донғи кетган деҳқончилик участкасининг раҳбари Қарши чўлидаги ерлардан самарали фойдаланмоқда. Бу ерда 700 гектар майдонда пахта ва дон, беда ва сабзавот, картошка ва пиёз, ер ёнғоқ ва маккажўхори етиштирилади. Лекин коллектив ўзининг хушбўй ва ширин-шакар қовун-тарвузлари билан айниқса машҳур. Дарвоқе, улар минерал ўғитлардан, гербицид ва пестицидлардан фойдаланмай қовун-тарвуз етиштиришади.

ХУШХАБАРЛАР

КОРХОНА ФАХРИ

Боғот тўқимачилик фабрикасида илғорлар хусусида гап кетганда Фазилат Бекмамитова номи биринчилар қаторида тилга олинади. Бу бежиз эмас. Ўровчилик вазифасида самарали меҳнат қилаётган бу фидокор аёл ишга янги келган ёш қизлар қалбига йўл топа олиши, касб сирларини ўргатишда уларга ёрдам бериши билан ҳурмат қозонди. У тўрт йилдан бери белгиланган режани мунтазам ошириб уддаламоқда.

Фазилат опа жамоатчилик ишларида ҳам фаол қатнашмоқда. Чунончи, халқ назорати группасининг аъзоси сифатида корхонада юксак самара ва тежамкорликка эришишга муносиб ҳисса қўшмоқда.

ЭСКИ ЎЗБЕК ЁЗУВИНИ ЎРГАНИШАЯПТИ

«Билим» жамияти Ҳазорасп район ташкилоти ташаббуси билан Ф. Энгельс номидаги ўрта мактаб ҳузурида эски ўзбек ёзувини ўрганиш курси ташкил этилди. Кўп асрлик маданият тарихига эга бўлган бу ёзувни ўргатишда ўқитувчи Абдулла Жуманазаров жонбозлик кўрсатаётир. Тингловчилар — пенсионерлар, ишчилар ва мактаб талабалари «Алифбо»ни якунлаб, латифа ва ҳикоятларни мустақил ўқишга киришдилар.

Питнак қишлоғида ҳам ана шундай курс очишга тайёргарлик кўрилаяпти.

Ф. КОЗИМОВ.

Бугун—Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни

«ЁДИНГДАМИ, ДЎСТИМ, ЖАНГ СУРОНЛАРИ!»

Катта оила аъзолари дастурхон атрофига тўпланишган. Тўрда 80 ёшли Толиб бобо файз тўкиб ўтирибди. Улуғ Ватан уруши иштирокчиси, табаррук инсон Исоқжон Толипов нуроний отасига, фарзандларига меҳр ила кўз югуртираркан, қалбини илиқ ҳислар чулғади. Бахти бор экан, ўлимларни доғда қолдирди, қўша-қўша фарзандли, уйли-жойли пири бадавлат ота бўлиш насиб этди.

Шу кунларда Исоқжон ака собиқ қуролдош дўстларидан хатлар олаяпти. У хонасига кириб деворга осиғлиқ суратларга бир-бир кўз югуртирди. Сўнг украиналик қадрдони Иван Драгодан келган мактубни қўлига олди. Эҳтирос билан ёзилган сатрларни ўқишга тутинди:

«Қадрли дўстим! Ёдингдами жанг суронлари? Житомир области учун бўлган жангларда кўрсатган жасоратинг бир умр эсдан чиқмайди. Сени ўтда ёнмас, сувда чўкмас деб, бекорга таърифлашмасди. Ҳаётингни хавф остига қўйиб, уч нафар солдатни ўлимдан қутқариб қолганлигинг фронт бўйлаб тарқалганди. Лаънати уруш. Қанчадан-қанча дўстларимиздан жудо қилди. Даҳшатли, қора кунларни биз кўрдик, фарзандларимиз кўришмасин...»

Собиқ жангчи чуқур тин олди. Хаёл уни мозийга — ўша оғир, суронли кунларга етаклади. 1942 йил. Житомир областининг Зеленая луга қишлоғи яқинида шиддатли жанглар борарди. Қалин ўрмон ёнгинасида мустаҳкам ўрнашиб олган фашистлар қаттиқ қаршилик кўрсатишарди. Пулемёт ва миномётлардан тинимсиз ажал ўқлари ёғилмоқда. Кутилмаганда алоқа узилиб қолди. Вазиятни, кучлар нисбатини билмай туриб ҳужумга ўтиш минглаб жангчиларни ўлимга маҳкум этиш дегани. Рота командири Василий Иванович Эдгар жангда ўзини кўрсатган йигитлардан олти нафарини ҳузурига чақириб, алоқани ўрнатиш ҳақида буйруқ берди. Бироқ икки махсус группа солдатлари қайтишмади.

— Ўртоқ командир, — дея юзланди Исоқжон Толипов, — чамаси ўрмонда пистирма бор. Қишлоқни айланиб ўтиш лозим. Рухсат этинг, бир уриниб кўрай.

— Яхшилаб қуроллан, умидимиз сендан, — деди командир ўзбекистонлик жангчининг елкасига қоқиб.

Исоқжон ғира-ширада йўлга тушди. Изғирин кўз очирмайди. Ҳар бир шох-шабба ортида фашистлар бўлиши мумкин. У ён-атрофни синчковлик билан кўздан кечирди. Узоқ масофани эмаклаб ўтди. Уч соат тинимсиз йўл босди. Ботқоқликдан сўнг ўрмон бошланди. И. Толипов ички бир туйғу билан қандайдир хавф борлигини сезди. Қулай жойдан туриб дурбин орқали вазиятни аниқлашга киришди. Янглишмаган экан, бир гуруҳ фашистлар алоқа симини узиб писиб ётишибди. Бундай пайтда таваккал қилишга тўғри келади. Эҳтиёткорлик билан иложи борича душманга яқин борди. Қўлига илашган ёғочни олиб улоқтирди. Тўрт нафар немис жангчиси ҳадиксираб бош кўтарди. Пайтдан фойдаланган Исоқжон граната улоқтирди, сўнг автоматини сайратди. Маълум муддат ола-тасирдан сўнг фашистлар жимиб қолишди. Разведкачи дарахт оралаб мўлжалга яқинлашди. У ерда беш фашист ер тишлаб ётарди. Жасур жангчи топшириқни аъло бажариб, довруғ таратди. Кўксини Қизил Юлдуз ордени безади.

Исоқжон Толипов Днепр учун бўлган жангларда ҳам ўзини кўрсатди. Дарё қирғоғидан унча узоқ бўлмаган жойда мустаҳкам ўрнашган душман артиллерияси кетма-кет ўт очиб, совет солдатларини олға томон ҳаракат қилдирмай қўйди. Ён-атрофда қора қуюн, сафдан чиққан техника уюми. И. Толипов хизмат қилаётган взвод жангчиларига Днепрни кечиб ўтиб, душманни даф қилиш топшириғи берилди. Ғира-ширада олтовлон солларга илашганча ўнг қирғоқ томон интилишди. Шу пайт прожектор нури разведкачиларни кўзга ташлантириб қўйди. Душман ажал ўқларини ёғдирди. Ақл бовар қилмайди: Исоқжон икки қуролдош дўсти билан белгиланган ерга етиб борди. Улар артиллерия жойлашган нуқталарни харитага туширдилар. Рация орқали командирга ахборот берилди. Кўп ўтмай душман истеҳкомининг кули кўкка совурилди. Солдатларимиз ҳужумга ўтдилар. Беомон жангу жадалларда қаҳрамонлик кўрсатган И. Толипов «Жасурлиги учун» медали билан тақдирланди.

1943 йил. Украинанинг шаҳар ва қишлоқларини босқинчилардан тозалаш учун жон олиб жон берилмоқда. М. Қорабоев, М. Қодиров, Б. Ушаков, Р. Ахметов каби марду майдонлар уч кечаю уч кундуз тиш-тирноғигача қуролланган фашистларга дош бердилар. Ўзбекистонлик жангчи қанчадан-қанча қадрдонларини Украина тупроғига дафн қилди. Ғалаба баҳори арафасида оғир яраланиб, госпиталга юборилди. Уч ойдан сўнг қадрдон қишлоғига қайтди. Узоқ йиллар ёш авлодга таълим-тарбия берди. Исоқжон ака Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхознинг энг табаррук кишиларидан саналади. Тиниб-тинчимас қалб соҳиби ёшларни ҳарбий ватанпарварлик, анъаналарга садоқат руҳида тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Байналмилал жангчи Баҳодир Минаваров ва бошқа уруш иштирокчилари билан биргаликда мактабларда, маҳаллаларда совет жангчиларининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги қаҳрамонликлари ҳақида ҳикоя қилиб бермоқда.

— Исоқжон Толиповдан маҳалла аҳли ғоят миннатдор, — дейди Киров маҳалла комитетининг раиси Эркин Ғуломов. — Эл-юрт ташвишида юради. Карим Ҳайитматов, Туробжон Абдураҳмонов, Обид Одилов, Камолиддин Калонов каби фаоллар билан тўю маъракаларга бош-қош. Ветеранлар ташаббуси, ташкилотчилиги шарофати билан ташландиқ ерда маҳалла комитетининг идораси бунёд этилди. Хайрли ишга барча баҳоли қудрат ҳисса қўшди. Мана ҳозир бу ер тарғибот-ташвиқот марказига айланган. Вақти-вақти билан олимлар, санъаткорлар ташриф буюришмоқда. Айни кунларда Наврўз байрамини намунали, бир умрга эсда қоладиган қилиб ўтказиш учун тайёргарлик кўраяпмиз. Буларнинг ҳаммаси кўпмиллатли кишилар ўртасидаги дўстлик, ҳамжиҳатликни мустаҳкамламоқда, меҳр-оқибат кучаймоқда. Қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди, дейди халқимиз. Ҳақ гап. Исоқжон акага ўхшаган жонкуяр, эътиқодли, табаррук кишилар бор экан, кўнгилдаги эзгу ниятлар рўёбга чиқаверади!

М. ҚАЮМОВ.

СУРАТДА: Исоқжон Толипов (ўнгда) қуролдош дўсти Турғун Маматов, байналмилал жангчилар Абдурасул Рашидов ва Баҳодир Минаваров билан ўзаро суҳбатда.

Б. АЛИМОВ олган сурат.

СУРАТ

Маъюс тикиб қолганинг аён
Кўзларингни мен кетган
йўлга.
Лаҳза ўтмай олганинг аён
Бехтиёр суратим қўлга.

Дунёдаги энг гўзал, шаҳло,
Кўзларингга наҳот
олдинг ёш!

У ёқларда бир ўзинг, танҳо
Ситамларга берасан бардош.

Сенга ўша мен этган инъом—
Сурат бўлиб қолмиш эсдалик.
Ҳар кун унга берарсан
салом,
Фақат, фақат у олмас алик.

Лекин зарра бўлмайсан хафа,
Мактубларим ўқиб
тўймассан.
Кетар чоғи мен этган
туҳфа —
Суратимни қўлдан
қўймассан.
Ҳали узоқ юз кўришгунча,
Қачон келур, билмам,
бу фурсат.
Мен ёнингга қайтиб боргунча
Сирлашади сен билан сурат.

* * *

Дилдорига шивирлар йигит:
— Қолаётир қалбим сен
билан.
Олис йўлга, бўлма ноумид,
Кетиб борар қалбинг мен
билан.

Ер вужудин ўтдек ёндириб
Аста босди лабга лабини.
Ўз қалбини қизга қолдириб,
Олиб кетди қизнинг қалбини!

Талъат СОЛИЕВ.

АБДУЛҲАМИД ТЎПЧИ

Абдулҳамид 1942 йил августда ҳарбий хизматга чақирилди. Кичик командирлар тайёрлаш мактабини тугатгач, сержант А. Жамолов 82-гвардиячи ўқчи дивизиянинг 86-гвардиячи алоҳида дивизиони ихтиёрига юборилди. У замбарак мўлжалловчиси бўлди.

Фашистлар билан дастлабки тўқнашув 1944 йилнинг 20 февралида рўй берди. Тўпчиларимиз эгаллаган участкага душман танклари ёпирилди. Улардан бири Абдуҳамидлар томон кела бошлади. Орадаги масофа тобора қисқариб борар, командирдан эса садо чиқмасди.

— Ўт очилсин!

Танкдан кўзини узмай нишонга олиб турган ўзбек ўғлони тепкини босди. Снаряд мўлжалга тегди: танк қўзғалмай қолди.

— Кетма-кет беш марта отилсин!

Душман техникаси бурқсиб ёнди. Аскарларимиз қувониб кетишди, лекин бу хурсандчилик узоққа чўзилмади. Яна икки танк тўғри шу томонга келаётган эди.

Ўқловчи Сидоровнинг аниқ ҳаракатидан Абдулҳамиднинг ҳам ғайрати жўшди. Кўп ўтмай учинчи «тигр» ҳам жойида тўхтади.

Ҳужум қайтарилди, душман орқага чекинди...

1945 йил 13 январь тонготарида 1-Белоруссия фронти участкаларида, жумладан 86-гвардиячи ўқчи дивизия йўналишида ҳам кучли артиллерия тайёргарлиги ўтказилиб, фашистлар мудофаасини ёриб ўтиш ва Лодзь шаҳрини озод қилиш жанглари бошланди. Тўпчилар бунинг учун шароит яратиб беришди. Улар 14—19 январь кунлари пиёдалар билан ёнма-ён туриб, ҳужум давомида душманнинг учта пулемёт нуқтасини, битта танкка қарши отувчи замбарагини, учта блиндажини яксон қилдилар. Жанговар топшириқ муваффақиятли бажарилди.

...Жанглардан бирида оғир яраланган Абдулҳамид госпиталдан чиққанида Берлин кўчаларида шиддатли ҳужум бораётган эди. У 107-гвардиячи қирувчи (танкка қарши) артиллерия полкининг тўпчилар қисмига командирлик қилди. Улар 29 апрелдан Ғалаба кунигача Берлин кўчаларида ва шаҳар атрофида душман билан курашдилар...

Фарғона район Аввал қишлоқ Совети ҳудудидаги Дамкўл қишлоғидан хизматга жўнаган Абдулҳамид Жамоловнинг Улуғ Ватан уруши жангларида кўрсатган жасоратидан уч лавҳа келтирганимиз бежиз эмас. У ана шу курашларда шахсий мардлиги ва қаҳрамонлиги эвазига жанговар «Шуҳрат» орденларининг тўлиқ соҳиби бўлди. А. Жамолов урушдан кейинги даврда меҳнат жабҳасида фидокорона тер тўкди. Аввалига узоқ муддат йириклаштирилган «Фарғона» совхозида ҳисобчи, пахтачилик бригадаси бошлиғи бўлиб ишлади. Қишлоқ хўжалиги техникумининг ипакчилик бўлимини сиртдан тамомлагач, 1974 йилдан буён район пилла тайёрлаш идорасининг мазкур совхозида агроном. Унинг жангдаги ва меҳнатдаги катта хизматлари бугунги кунда кўпчиликка ибрат.

М. САМАДОВ,
Улуғ Ватан уруши иштирокчиси.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚЎҲНА РАҚС

«Шарқ аёли» программаси асрдан асрга ўтиб келаётган ўзбек рақс санъати намуналарини намойиш этади. Бу программани Ўзбекистон давлат телевидение ва радиоэшиттириш комитети ҳузурида тузилган «Тановар» этнографик-фольклор ансамбли тайёрлаган. Ундаги 20 дан кўпроқ рақс раққослик санъати ривожининг босқичларинигина эмас, шу билан бирга миллий удумларнинг яхлит манзарасини ҳам акс эттиради. Ҳар бир рақс — турмушнинг турли томонлари — қизлик даври, ўсмирлик, тўй, байрамни ифодаловчи ўзига хос театрдир. Рақс ҳаракатлари билан ифодаланадиган бу ҳикояга ранг-баранг либослар янада файз беради.

САҲНАДА МУҲАББАТ МАВЗУИ

Тошкент «Ёш гвардия» театри репертуаридан янги спектакль — севишганлар тўғрисидаги ўткир сюжетли «Гўзаллар ва миршаблар» пьесаси ўрин олди. Турк ёзувчиси Турғут Узоқмоннинг асарини унинг ватандоши Южол Эртан саҳна тилига мослаган. Бу маданият арбоби, Анқара шаҳри бирлашган театрлари бош режиссёрининг номи театр оламида машҳур. У ГФРда таълим олганидан кейин шу мамлакатда, шунингдек Югославия ва Кипрда спектакллар саҳналаштирган эди. Халқаро фестивалларда қатнашади, кўп вақтини гастрол сафарларида ўтказади. 1987 йилда Южол Эртаннинг театри Москвада томоша кўрсатган, турк режиссёри «Ёш гвардия» театрининг бош режиссёри Баҳодир Йўлдошев билан шу ерда танишган эди. Ўшандаёқ ижодий ҳамкорлик режалари келишиб олинганди.

Мана, ниҳоят, премьера. Томошабинлар ҳажвга ва ғаройиб саргузаштларга бой янги спектаклни яхши қабул қилдилар. Гарчи ундаги воқеалар узоқ 1914 йилда юз берса-да, бизни шу кунларда ҳам қизиқтираётган кўпгина муаммолар акс эттирилган.

МАЪРИФИЙ МАРКАЗ

Москвада Ўзбекистон ССР маданий-маърифий марказини ташкил қилиш соҳасидаги тайёргарлик ишларига республикамиздаги тобора кўпроқ ташкилотлар ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Унинг очилиш кунини яқинлаштириш, юртдошларимиз — Москвада вақтинча яшаётган студентлар ва аспирантлар, ишчилар, илмий ходимлар, ҳарбий хизматчилар ўзларини она юртдан узоқда сезмасликлари учун ҳамма ишлар қилинаяпти.

Ҳозирча марказ жойлашадиган Большая Полянкадаги бинони таъмирлаш ишлари тугалланаяпти, лекин «республикамизнинг мамлакат пойтахтидаги бу гўшаси» фаолияти Ўзбекистон ССРнинг доимий ваколатхонасида аллақачон бошлаб юборилди. Республика «Китобхон» жамияти бу ерга иккита кичик кутубхона юборди. Бадиий адабиёт, маълумотномалар, фотоальбомлар, санъатга оид нашрлардан иборат бу оғир совғалар юзлаб жилдни ташкил этди. Бу китоблар орасида ўзбек адабиёти классикларининг ва ҳозирги замон ўзбек ёзувчиларининг асарлари ҳам анчагина.

СПОРТ АХБОРОТИ

ШАХМАТ

Линарес шаҳрида (Испания) йирик халқаро мусобақа давом этаяпти. Учинчи турда жаҳон чемпиони Г. Каспаров яна ғалабага эришди. Бу сафар у Л. Портишдан устун келди. Шунингдек, Юсупов ва Гельфанд ҳам ўз рақибларини доғда қолдирдилар.

Гулько —Ильескас, Спасский — Иванчук партиялари дуранг бўлди. Уч турдан сўнг 2,5 тадан очко тўплаган Каспаров, Гельфанд ва Юсупов пешқадамлик қилишаяпти.

ЧИМ ХОККЕЙИ

Сафида андижонлик хоккейчилар ҳам қатнашаётган мамлакатимиз терма командаси жаҳон чемпионатида испанияликларни мағлубиятга учратиб (2:1), бешинчи ўрин учун курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди. Бунда вакилларимиз англияликлар билан куч синашадилар. Ўтган турда Англия терма командаси францилик хоккейчиларни 4:0 ҳисобида енгди.

ФУТБОЛ

СССР ёшлар терма командаси Теҳронда Эрон терма командаси билан бўлган иккинчи учрашувда ҳам ғалаба қозонди. Ўйин тақдирини ҳал қилган ягона тўпни Мостовой киритди.

Мавсумга тайёргарликни Голландияда давом эттираётган Москванинг МАСК командаси Арнем шаҳрида «Витесс» клубига 0:2 ҳисобида ютқазди.

СУЗИШ

Милландаги халқаро мусобақада қатнашган москвалик Д. Волков 50 метр масофага баттерфляй усулида сузишда жаҳон рекордини (24,13) ўрнатди. Бу билан у ГДР вакили Н. Рудольф бир ҳафта олдин Боннда кўрсатган натижани 0,01 секундга янгилади.

ДЗЮДО

Рязанда ўсмирлар ўртасида ўтказилган мамлакат биринчилиги ниҳоясига етди. Ўз вазнлари бўйича горилик Г. Вазагашвили, Г. Эриставн, тбилисилик А. Гвиниашвили, Т. Цопурашвили, москвалик В. Десяткин, елецлик В. Меренков, днепропетровсклик Н. Потапкин ва кутаисилик З. Голебиани ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасига кўтарилдилар.

Қизлар ўртасида ҳам ғолиблик учун қизғин кураш борди. 65 килограммгача вазнда тошкентлик Ольга Воробьева бронза медалини қўлга киритди.

САМБО

Андижондаги «Ямбол» спорт комплексида қизлар ўртасида республика биринчилиги бўлиб ўтди. Мусобақа ниҳоясида Н. Пўлатова, С. Аҳмедова, Ш. Тошпўлатова, С. Апашева, Н. Куприян, Н. Колдузова, М. Житкова, О. Корейникова, Ю. Янкина ва Е. Терехова ғолиб чиқдилар.

ВОЛЕЙБОЛ

Туркиянинг «Сонмец Силамент» клубини 3:0 ҳисобида енган Москва областининг «Динамо» командаси кубок эгалари кубоги мусобақасининг навбатдаги босқичига чиқди.

Муҳаррир ўринбосари Н. ЁҚУБОВ.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЕМИ

65-ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

ТИРАЖ 1990 ЙИЛ 15 ФЕВРАЛДА УЖГОРОД **ШАҲРИДА ЎЙНАЛДИ**

Заёмнинг қирқ етти разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
200347	1—100	250
200434	1—100	100
200854	1—100	100
201398	022*)	500
201821	052*)	500
201874	064*)	1000
202310	1—100	100
202896	039*)	500
203430	052*)	1000
203567	1—100	100
203661	047*)	5000
204801	010*)	500
204977	1—100	100
205978	052*)	500
207092	1—100	100
207895	1—100	100
209095	063*)	1000
209269	1—100	100
209303	1—100	100
209307	1—100	100
209743	068*)	2500
210359	078*)	500
210443	021*)	1000
210882	1—100	500
210972	1—100	250
211301	010*)	5000
212277	012*)	500
212513	015*)	1000
212644	1—100	100
212805	048*)	1000
213581	003*)	500
213758	1—100	100
214185	1—100	100
214605	007*)	2500
214970	1—100	250
215098	1—100	250
215407	060*)	500
216357	088*)	1000
216447	030*)	1000
216519	007*)	2500
217089	064*)	1000
217244	025*)	2500
217472	093*)	1000
218226	056*)	1000
219646	078*)	1000
219688	022*)	1000
219925	021*)	1000
220473	1—100	250
220538	1—100	100
221525	004*)	1000
221606	028*)	5000
221667	086*)	10000
222134	043*)	500
222195	1—100	100
224611	1—100	100
225293	005*)	500
225724	092*)	1000
226320	057*)	2500
226433	053*)	1000
226531	031*)	500
226782	014*)	500
227645	1—100	250
228182	1—100	100
228528	049*)	1000
228533	1—100	250
229302	051*)	1000
229643	1—100	250

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
229828	024*)	1000
230119	098*)	1000
230495	1—100	100
230965	037*)	500
231086	086*)	1000
231594	075*)	500
231816	023*)	500
232481	044*)	500
232967	033*)	500
233325	029*)	500
233536	1—100	100
234692	013*)	2500
236212	1—100	100
237090	030*)	1000
237492	1—100	100
237512	023*)	1000
237550	1—100	250
238954	084*)	2500
239673	086*)	2500
240063	064*)	500
240409	1—100	250
240952	034*)	500
241496	054*)	500
241638	1—100	100
241654	063*)	1000
241886	1—100	100
243393	070*)	500
243546	1—100	100
243902	097*)	500
245184	079*)	1000
245471	022*)	1000
245820	020*)	500
245830	1—100	100
245954	035*)	2500
247426	092*)	500
247485	047*)	500
247497	1—100	250
247718	079*)	1000
248403	003*)	2500
248878	040*)	2500
249245	041*)	500
249263	028*)	500
249274	002*)	1000
249310	1—100	250
249547	1—100	250
249673	1—100	100
250637	065*)	1000
251998	062*)	1000
252100	1—100	100
252648	075*)	2500
253525	067*)	500
253801	015*)	500
256103	045*)	500
256124	1—100	250
256530	1—100	250
257098	080*)	1000
257944	025*)	2500
258283	1—100	250
260250	1—100	100
261775	064*)	1000
262177	068*)	500
263121	1—100	100
263333	077*)	1000
263482	1—100	250
264558	1—100	100
265022	063*)	500
267153	046*)	1000

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
268549	006*)	1000
269489	1—100	250
269904	013*)	1000
270342	1—100	100
271057	097*)	500
272259	1—100	100
273493	007*)	1000
273524	059*)	1000
274343	1—100	250
274455	097*)	1000
276119	088*)	1000
276549	088*)	5000
276835	062*)	2500
277139	1—100	250
277475	073*)	500
278544	011*)	500
279018	028*)	1000
279218	1—100	100
279589	017*)	1000
280355	100*)	5000
281049	070*)	1000
282048	060*)	2500
282525	096*)	2500
282841	072*)	500
282928	080*)	500
283819	035*)	1000
284277	066*)	500
284495	1—100	250
286768	030*)	500
287553	009*)	500
287613	1—100	250
287751	1—100	100
287853	047*)	1000
288465	028*)	1000
288529	059*)	1000
289121	1—100	100
289228	1—100	500
289294	085*)	1000
289355	1—100	250
289664	021*)	2500
289836	1—100	250
289990	1—100	100
290246	027*)	500
290321	1—100	100
290384	081*)	500
290952	074*)	500
291274	050*)	2500
291621	1—100	100
291725	039*)	500
291731	1—100	250
292017	056*)	2500
292121	1—100	100
292405	088*)	1000
293023	061*)	500
293225	037*)	500
295396	017*)	500
295412	1—100	100
295706	029*)	1000
296061	084*)	1000
296353	014*)	500
296433	1—100	100
297032	1—100	100
297690	056*)	1000
298339	078*)	1000
298726	090*)	2500
299592	020*)	1000

Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 100 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда 50 сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

100 сўмлик облигацияларга бир хил миқдорда — 100, 250, 500 сўм ютуқ чиққан тақдирда ютуқ чиқан сериядаги облигацияларнинг барча номерларига айнан 200, 500, 1000 сўм ютуқ тўланади. 100 сўмлик облигация номерларидан бирига 500, 1000, 2500, 5000, 10000 сўм миқдорида ютуқ чиққанда унинг иккинчи номерига 100 сўм чиқади ва облигация бўйича 600, 1100, 2600, 5100, 10100 сўм тўланади. 25 сўм қийматидаги облигацияларга 50 сўмлик облигацияга чиққан ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ пулига ютуқ чиққан облигациянинг бевосита қиймати ҳам киради.

Мазкур жадвал расмий ҳужжат ҳисобланиб, СССР Жамғармалар банкининг муассасалари ана шу ҳужжат асосида газетанинг навбатдаги сони чиққан кундан бошлаб ютуқларни белгиланган тартибда тўлай бошлайди.

Ютуқлар тиражини ўтказиш комиссияси раиси — халқ депутатлари Закарпатье вилоят Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари
З. А. СУХАН.
Тираж комиссиясининг масъул секретари
Е. И. ДЕМИНА.

«АСАЛЧИ» АСАЛАРИЧИЛИК ШИРКАТИ

1 апрелдан бошлаб асалари уяларини, 20 апрелдан 20 майгача асалари пакетларини, доимо — мум катакларини, асал солинадиган идишларни (2000 дона)

ўзаро келишилган нархларда
нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан СОТАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, Мунаввар кўчаси, 36-уй. Телефонлар: 98-45-58, 98-45-48 (соат 10 дан 16 гача), 40-48-45 (соат 18 дан 23 гача).

«Асаларичи» ширкати.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА КЎРИНГ

24 ФЕВРАЛЬ, ШАНБА

● ЎзТВ I

9.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий ахборот.

*

10.00 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий гулшани». Адабий кўрсатув.
11.00 «Қудратимиз дўстликда». Ўзбекистондаги миллий мулоқотлар марказининг иши ҳақида.
11.40 «Оналар мактаби».
12.15 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа (қозоқ тилида).
13.15 «Тоғлар чорлайди». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
14.35 «Ерни қандай тақсимлаяпти?».

Тижорат видеоканали

15.15 «Илғор тажриба мактаби». Наманган районидаги «Ленинград» колхози коллективининг иш тажрибаси ҳақида.
15.45 «Халқ истеъмоли молларининг сифати учун». Қўқон кўн заводи.
16.05 «Кумуш тола ижодкорлари». Жума пахта тозалаш заводи ҳақида ҳикоя.

* * *

17.45 Кўрсатувлар программаси.
17.50 «Бир куни саҳрода». Мультфильм.
18.00 Болалар учун концерт.
18.30 «Ассалом, футбол!». «Пахтакор» командаси мавсумга ҳозирлик кўрмоқда.
19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Фарғона вилоятлараро филармонияси артистларининг концерти.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 Фарғона вилоятлараро филармонияси артистларининг концерти (давоми).
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. Фрунзедан кўрсатилади.
23.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қувноқлар ва зукколар». Самарқанд Давлат дорилфунуни ва Тошкент Маданият институти командалари учрашади.
00.40 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 «Шифо». Тележурнал.
10.40 «Карнавал», «Менинг опереттам». Фильм-концертлар.
11.45 «Классика билан юзма-юз». «Шоҳнома» — шоҳлар китоби.
12.25 «Қиш охирлаб қолганда». Телевизион бадиий фильм (рус тилида).

* * *

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

16.00 Кўрсатувлар программаси.
16.05 «Алиса Мўъжизалар мамлакатида». Мультфильм.
16.15 Реклама.
16.25 «Ой тушди». Фильм-концерт.
17.05 «Адам жана жаратилиш».
18.05 «Бой берилган галактика». Катталар учун мультфильм.
18.10 Танишинг, созанда Ж. Акматсияев.
18.35 «Киномеридиан». 1-қисм. «Айтматов асарлари кинода».
20.00 «Мезгил».
20.30 «Қирғизфильм» намойиш этади. «Кароолчу», «Турна ҳайқириғидек» (қирғиз ва рус тилларида).
21.00 «Диққат, премьера». Қирғизистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, «Фитна» фильмининг режиссёри Г. Блазаров билан учрашув (рус тилида).
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси.
23.00 «Киномеридиан». 2-қисм. «Фудзиямани забт этиш». Бадиий фильм («Қирғизфильм»).

● МТ I

7.00 «120 минут».
9.00 «Сиз яратган боғ».
9.30 Никарагуа ансамблининг концерти.
10.15 «Ана, холос!» Мультфильм премьераси («Ўзбекфильм»).
10.25 «Америка вилояти». Уч серияли телевизион ҳужжатли фильм. 2-фильм — «Джуди, Жим ва уларнинг шериклари».
11.25 «Инсон. Ер. Коинот».
12.25 Ғалабанинг 45 йиллигига. «Капитан С». Бадиий фильм (Венгрия).
13.50 «Да... де... ди... до... ду...» Северобайкалсклик ҳаваскор композитор П. Толмачев ҳақида ҳужжатли фильм («ЦСДФ»).
14.20 «Ҳайвонот оламида».
15.20 «Спектр».
15.50 Владимир Горовиц Моцарт асарларини ижро этади.
16.40 «Фидойи шахслар».
18.10 «Камалак». Халқ ижодиёти телепрограммаларининг VIII Халқаро фестивали. «Оҳанглар ва бўёқлар» (Сурия).
18.30 «Халқаро панорама».
19.15 «Кламслик уста». Мультфильм.
19.40 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Бертрам» меҳмонхонаси». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-серялар. А. Кристининг шу номли романи асосида (Буюк Британия).
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.00 «Телеспорт».
22.25 «Бахтли тасодиф». Оилавий телевикторина.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»—
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41. Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими — 32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 33-54-33, 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлимлари — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р 03124 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Д 1141. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12